

Brobygning mellem teori og praksis i professionsbacheloruddannelserne

- **En udredning af aktuelle igangværende forsøg og tiltag i fire professionsbacheloruddannelser**

Arbejdsrapport 2. marts 2010

Udarbejdet af: Lene Storgaard Brok

Partnere i projektet: DPU, AKF, UCC og Ingeniørhøjskolen i Aarhus

Projektet er finansieret af: Det strategiske Forskningsråd

Forord

Vi har den glæde hermed at præsentere første delresultat fra forskningsprojekt "Brobygning mellem teori og praksis i professionsbacheloruddannelserne". Projektet er finansieret af Det strategiske Forskningsråd og gennemføres i samarbejde mellem DPU, AKF, UCC og Ingeniørhøjskolen i Århus. Formålet med projektet er at bidrage med forskningsmæssig viden om, hvordan forholdet mellem teori og praksis kan udvikles til gavn for uddannelsernes kvalitet og for de studerendes gennemførselsprocenter.

Arbejdsrapporten om aktuelle forsøg og tiltag i de fire professionsbacheloruddannelser (sygeplejerske, lærer, pædagog og diplomingeniør) er skrevet af lektor, ph.d. Lene Storgaard Brok, UCC.

Formålet med arbejdsrapporten er primært at give projektdeltagerne og andre en overbliksmæssig viden, som kan danne udgangspunkt for en vurdering af, hvad der er relevant at undersøge nærmere. Vi har ikke i dette arbejdsrapport foretaget nogen analyse eller anden form for bearbejdning af de oplysninger, vi har modtaget fra professionshøjskoler og nøglepersoner.

Arbejdsrapporten giver en oversigt over tiltag, der er i gang i studieåret 2009-10, baseret på søgning på nettet og interview med udvalgte nøglepersoner.

Per Fibæk Laursen
Professor, projektleder

Indholdsfortegnelse

Forord.....	2
Baggrund for arbejdsrapporten.....	6
Metodiske overvejelser.....	6
Sygeplejerskeuddannelsen	8
Netsøgning: Sygeplejerskeuddannelsen i Danmark.....	8
Inddragelse af studerende i udviklingsprojekter.....	9
Læringsstile og fastholdelse	9
Modulisering og valgfrihed.....	10
Portfoliomethoden	10
Samarbejde om bachelorprojekter og projektbutikker.....	11
Simulation.....	13
Studiefaglige samtaler	13
Tutorordninger og kontaktlærerordninger	14
Tværfaglighed i professionspraksisser	15
Uddannelse til klinisk vejleder.....	15
Valgfag	17
Videokonferencer	17
Interview med uddannelsesansvarlig ved sygeplejeuddannelsen	18
Klyngestruktur	18
Fagintegreret undervisning	19
Undervisere fra sygeplejerskeuddannelsen i praktik på de kliniske afdelinger	19
Opsamling af fund fra sygeplejerskeuddannelsen	20
Relevante rapporter og udviklingsprojekter ved forskellige professionshøjskoler.....	22
Læreruddannelsen	23
Netsøgning: Læreruddannelsen i Danmark.....	23
Didaktik - et fag i uddannelsen	24
Innovation og entreprenørskab.....	24
Lektiehjælp	25
Mentorordninger/pædagogisk vejleder	25
Opgavebutik	26
Partnerskabsaftaler	27

Plusfag	27
Portfolio – som lærings og dokumentationsredskab i uddannelsen.....	28
Praktik.....	28
Praktiklæreruddannelsen:	29
Progression	29
Samarbejdsaftaler med universiteter.....	30
Skolebaseret læreruddannelse/uddannelsesstillinger/trainee.....	31
Udviklingsprojekter	33
Interview med en uddannelsesleder ved læreruddannelse.....	33
Uddannelsesudviklere	34
Didaktiske kompetencer og varierede undervisningsformer	35
Kollegial sparrings- og refleksionsforløb	36
Tværprofessionelle projektføløb.....	37
Opsamling af fund fra læreruddannelsen	38
Pædagoguddannelsen.....	42
Netsøgning: Pædagoguddannelsen i Danmark	42
Forskellige toninger af pædagoguddannelserne i Danmark/ Animationspædagog /outdoorpædagoger/ ridepædagog/... ..	44
Innocamp.....	47
Mesterlære	47
Praktik.....	48
Praktikvejlederuddannelsen	48
Projektarbejdsformen	50
Solutioncamps	50
Studievejledning/mentorordninger.....	51
Trainee-pædagog.....	52
Teori - traditionel vidensformidling.....	55
Tværs – uddannelser på tværs	55
Udviklingsprojekter	56
Vidensnetværk.....	57
Interview med uddannelsesleder ved pædagoguddannelsen	59
Opsamling af fund ved pædagoguddannelsen.....	60
Diplomingeniøruddannelsen.....	62

Netsøgning: Diplomingeniøruddannelsen.....	62
Arbejdsmarkedsviden.....	63
Bachelorprojektet.....	64
Eksemplarisk læring.....	64
Laboratorier.....	64
Praktikophold/ anvendelsesorienteret uddannelse.....	65
Projektorganiseret studieform.....	68
Samarbejde med virksomheder/ undervisere fra ingeniørfirmaer.....	68
Teori.....	69
Trygt og nært studiemiljø/praksisnært studiemiljø.....	70
Tværfagligt samarbejde.....	71
Valgfrihed.....	71
Interview med uddannelseschef ved ingeniørhøjskole.....	72
Studiesociale tiltag.....	72
Teori i uddannelsen.....	73
Undervisere i diplomingeniøruddannelsen.....	73
Praktik.....	74
Opsamling af fund fra diplomingeniøruddannelsen.....	74
Diskussionoplæg på baggrund af arbejdspapirets frembringelser.....	76

Baggrund for arbejds papiret

"Bridging the Gap" handler om at finde nye veje i forbindelsen mellem teori-praksisproblemstillinger i professionsbacheloruddannelser. En af baggrundene for at kunne eksperimentere med nye forbindelser er, at vi i projektgruppen kender til eksisterende og aktuelle initiativer og projekter, der pågår i forskellige professionsbacheloruddannelser netop nu. Derfor er denne rapport en udredning af igangværende og planlagte initiativer og projekter i fire professionsbacheloruddannelser med henblik på at undersøge forholdet mellem teori og praksis i de fire forskellige uddannelser. De fire uddannelser er sygeplejerskeuddannelsen, læreruddannelsen, pædagoguddannelsen og diplomingeniøruddannelsen.

I forskningsprojektet "Bridging the Gap" skal der i 2010 gennemføres en kvalitativ undersøgelse af de eksisterende uddannelsesmiljøers selvforståelse af problemer, udfordringer og nytænkninger i forhold til teori-praksisrelationen. Dette arbejds papir bidrager med en kortlægning af de aktuelle tiltag.

- Hvor i uddannelsesforløbet eksperimenterer man med at bygge bro mellem teori og praksis?
- Hvordan gør man det?
- Hvilke tiltag sættes i værk for at fastholde studerende i uddannelserne, så de ikke uddanner sig til frafald eller praksischock?
- Er det overhovedet en mulighed at forbinde teoretisk viden med praktisk handling?
- Hvilke diskussioner føres?
- Hvilke metodikker, didaktikker, studiefaglige initiativer sættes i gang i forsøg på at fastholde studerende i uddannelserne og skabe forbindelse mellem teori og praksis?
- Hvilke organisatoriske tiltag understøtter fastholdelsen af de studerende i uddannelserne, og hvordan bygges der bro mellem teori og praksis?

Metodiske overvejelser

Arbejds papiret tilvejebringer en oversigt over igangværende tiltag på de fire uddannelser. Materialet er frembragt ved at foretage en generel netsøgning på uddannelsesstedernes hjemmesider med henblik på deres præsentation af teori-praksisforhold i uddannelserne. Metodisk er dette foregået ved at skimme hjemmesider fra alle sygeplejerskeuddannelser, læreruddannelser, pædagoguddannelser og diplomingeniøruddannelser i Danmark (<http://www.uc-dk.dk/da/>). Feltet er kortlagt ved først at beskrive, hvordan uddannelsesinstitutionerne generelt beskriver deres teori-praksisforståelse, og derefter fremhæve særlige eksempler, hvor man gennem metodiske, didaktiske eller studiestøttende tiltag forsøger at hjælpe de studerende på vej i uddannelsen. Det er særligt tiltag, der handler om at transformere teoretisk viden til praktisk indsigt, koble praksiserfaringer til teoretiske forståelser og anvende praktik og empiri fra praksisfeltet i en teoretisk sammenhæng, som lægges frem i arbejds papiret.

Alle citater, som fremstår i skemaer i arbejdsrapporten, er kopieret direkte fra uddannelsesinstitutionernes hjemmesider, kun skriftstørrelse og skrifttyper er ændret, af hensyn til læsbarheden i arbejdsrapporten.

Sideløbende med netsøgningen har jeg aktiveret mit netværk i de fire uddannelser og taget kontakt til en uddannelsesleder eller en uddannelsesansvarlig ved hver uddannelse. Med disse uddannelsesforvaltere har jeg gennemført et interview og dermed fået adgang til uddybende beskrivelser af projekter og initiativer. Disse beskrivelser tjener som eksemplarisk materiale for diskussioner, der foregår i den givne professionsbacheloruddannelse. Det samlede materiale i arbejdsrapporten bidrager til en kortlægning af feltet og inspirerer samtidigt til indgangsvinkler til den kvalitative undersøgelse samt det interventionsprojekt, der skal udføres som en del af "Bridging the Gap" i 2010.

Netsøgning kan her metodisk betegnes som en arbejds måde, hvor man scanner feltet ved at undersøge, om man på de forskellige uddannelser lægger beskrivelser af de særlige tiltag, der gøres på uddannelsesinstitutionerne om teori-praksisforholdet, ud på hjemmesider. Fordelen ved at lave en netsøgning er, at man forholdsvis hurtigt kan kortlægge måden, uddannelserne profilerer sig på i Danmark og udpege konkrete igangværende initiativer. Ulempen ved metoden er, at der sagtens kan foregå relevante initiativer og udviklingsprojekter på uddannelsesstederne, uden at man har lagt informationer herom ud på hjemmesiden. Metoden indfanger således ikke alle relevante projekter, men giver et indtryk og et overblik over, hvad der foregår.

Netværksarbejde i form af et enkelt interview med en uddannelsesforvalter ved hver uddannelse, har den samme sårbarhed indbygget. Der er ingen garanti for at uddannelsesforvaltere kender til de udviklingsprojekter, der foregår ved andre professionshøjskoler, men der er en chance for at få øje på projekter, som ikke indfanges via netsøgningsmetodikken. Derfor kobles netsøgningsmetoden med et enkelt interview for at tilvejebringe en bedre mulighed for at identificere temaer, der har med teori-praksisproblemstillingen at gøre.

Sygeplejerskeuddannelsen

Netsøgning: Sygeplejerskeuddannelsen i Danmark

"Jeg føler mig godt klædt på. Men det er selvfølgelig ligesom med kørekortet. Man skal lige lære at bruge det." (nyuddannet sygeplejerske)

I Danmark udbydes sygeplejerskeuddannelsen ved otte professionshøjskoler på i alt 22 uddannelsessteder.¹ Ved en gennemlæsning af de 22 hjemmesider er det generelt, at teoridelen i uddannelsen fremskrives som adskilt fra praktikdelen (som benævnes klinisk undervisning). Eksempelvis står der på Sygeplejerskeuddannelsen Esbjergs hjemmeside:

Uddannelsen er opbygget med en teoretisk undervisning og en klinisk undervisning:

I den teoretiske del af sygeplejerskeuddannelsen indgår forskellige fagområder, herunder: Sygepleje, kommunikation, psykologi, anatomi og fysiologi, mikrobiologi, sygdomslære, lægemiddellære, filosofi og etik, religion, sociologi, forskning og folkesundhedsvidenskab.

Undervisningsformerne er case-, dialog- og diskussionsbaserede tillige med kliniske øvelser og selvstudier. Via analyse, refleksion, diskussion og perspektivdannelse i relation til varierende teoretiske og kliniske problemstillinger udvikles viden, færdighed og selvstændighed i fht kompetencekravene på de respektive uddannelsestrin.

Den kliniske undervisning har fokus på menneskets oplevelser, vilkår og handlinger i relation til sundhed og sygdom, på sygeplejehov og sygeplejeydelser. I den kliniske undervisning trænes således grundlæggende færdigheder for at kunne beherske generelle faglige kompetencer. Uddannede kliniske vejledere støtter den studerendes læring i klinikken med henblik på at planlægge og målrette undervisnings- og vejledningsforløb relevant for kompetencekravene. Sygeplejestuderende deltager i patientforløb og autentiske sygeplejesituationer i samspil med sygeplejersker og tværprofessionelt personale.

¹ Uddannelsesinstitutionerne ligger i Esbjerg, Frederiksberg, Herlev, Hillerød, Hjørring, Holstebro, København, Nykøbing F. Næstved, Odense, Randers, Roskilde, Rønne, Silkeborg, Slagelse, Svendborg, Sønderborg, Thisted, Vejle, Viborg, Ålborg og Århus.

Den kliniske undervisning udgør næsten halvdelen af sygeplejerskeuddannelsen.

Lignende beskrivelser findes ved alle øvrige sygeplejerskeuddannelser.

Nedenfor følger en opstilling af særlige uddannelses tiltag, der knytter sig til "teori-praksis":

Inddragelse af studerende i udviklingsprojekter

Ved UC Lillebælt (sygeplejerskeuddannelsen Odense, Svendborg og Vejle) fremhæver man den mulighed, at studerende indgår i udviklingsprojekter sammen med professionspraktikere (sygeplejerskerne ude på hospitalerne). Der er tale om at uddanne studerende på en måde, hvor de får mulighed for at møde aktuelle teori-praksisproblemstillinger med udgangspunkt i de udviklingsprojekter, der foregår i den praktiske verden.

Mere end bare uddannelse

Som studerende på sygeplejerskeuddannelsen indgår du også i udviklingsarbejde.

På sygeplejerskeuddannelsen nøjes vi ikke med at uddanne sygeplejersker - vi sætter også fingeraftryk på fremtidens sygepleje. Helt konkret ved at deltage i udviklingsprojekter sammen med sygeplejersker og andre professioner fra den virkelige verden.

Vores undervisere har stor erfaring med udviklingsarbejde, og derfor er vi med til at idéudvikle og støtte eksterne projekter eller være primus motor på nye tiltag. Som studerende betyder det, at du i løbet af din studietid får rig mulighed for at deltage i udviklingsarbejde.

Nysgerrig efter mere

*Hvis du vil se mere om, hvad det går ud på - og hvad vi har på tapetet lige nu, kan du få et overblik med **her**.*

Læs mere:

http://www.ucl.dk/content/dk/grunduddannelse/sygeplejerske/om_sygeplejerskeuddannelsen/udviklingsarbejde

Læringsstile og fastholdelse

Ved sygeplejerskeuddannelsen Nykøbing F findes en beskrivelse af, hvordan man har arbejdet med læring og fastholdelse i sygeplejerskeuddannelsen.

Med udgangspunkt i regeringens ønske om, at der gøres en særlig indsats for at øge gennemførelsen i sundhedsuddannelserne, blev der i det tidligere CVU syd regi i september 2007 - januar 2008 i Næstved og Nykøbing F. gennemført et projekt vedrørende "Øget gennemførelse på sundhedsuddannelserne". Projektet skulle evaluere eksisterende indsatser for at fastholde studerende samt analysere nye muligheder for at øge gennemførelsen. I rapportens konklusion understreges vigtigheden blandt andet af, at der udvikles og afprøves forskellige læringsformer for at fremme de studerendes engagement og motivation.

På vores uddannelsessteder er der tradition for, at skolen og de kliniske uddannelsessteder mødes i forbindelse med afholdelse af pædagogiske dage. Hovedtemaet dette år tog udgangspunkt i ovenstående problematik, da vi er interesseret i at få styrket gennemførelsen ved at få udarbejdet konkrete forslag, der kunne anvendes i vejledning og undervisning af studerende.

Læs mere:

http://www.ucsj.dk/content/dk/uddannelse/sygeplejerske/nykobing_falster/udvikling/laring_i_sygeplejerskeuddannelsen.

Modulisering og valgfrihed

Ved sygeplejerskeuddannelsen i Odense profilerer de sig på forsiden med, at studerende selv kan sammensætte uddannelsen ved at vælge moduler, der giver sygeplejersken en særlig profil. Man argumenterer blandt andet for, at man som studerende kan tage kliniske studier før teoretiske studier og derved møde praksis, inden man går i gang med at reflektere praksis.

Sygeplejerskeuddannelsen i Odense

Vi uddanner de sygeplejersker, der gør den gode forskel i praksis

Det gør vi blandt andet ved at undervise i moderne faglokaler, hvor vi øver sygepleje, og ved at have højtuddannede undervisere. Vi gør det også ved at planlægge et uddannelsesforløb, der matcher, hvad sundhedssektoren efterspørger. Det sikrer dig optimale jobmuligheder efter uddannelsen.

Sygeplejerskeuddannelsen i Odense optager årligt cirka 200 studerende og er en af landets største. Derfor er vi en af de institutioner, der for alvor kan matche den nye Uddannelsesreform. Reformen betyder, at du i højere grad selv kan sammensætte din uddannelse ved at vælge mellem forskellige moduler og skabe din helt egen profil, eksempelvis vælge mellem at tage kliniske studier før teoretiske studier.

Modulisering, egen profil og en mulighed for at møde praksis inden teori, er en variant af teori-praksisforbindelsen. Læs mere: <http://www.ucl.dk/sygepleje-odense>

Portfoliomethoden anvendes bl.a. ved Sygeplejerskeuddannelsen Nordsjælland (Hillerød).

Portfolio

På Sygeplejerskeuddannelsen Nordsjælland bruges portfolio som gennemgående studie- og arbejdsredskab. Materialet er et fælles udarbejdet materiale for alle sygeplejerskoler i Region Hovedstaden. Portfolio anvendes såvel i uddannelsens teoretiske som kliniske undervisning og består af en læringsdel og en dokumentationsdel.

Med portfolio som overordnet studieredskab ønskes at skabe og styrke sammenhæng mellem teoretiske og kliniske studier, kontinuitet i uddannelsesforløbet, samt at synliggøre den enkelte

studerendes faglige og personlige udvikling gennem uddannelsen. (Hillerød)

Ved Hillerød sygeplejerskeuddannelse findes på hjemmesiden to udførlige beskrivelser af hvordan portfoliomethoden anvendes i uddannelsen. <http://sygeplejerske.ucc.dk/uddannelsen/portfolio/>

Portfoliomethodikken går også under benævnelserne "studiemappen". Ved sygeplejerskeuddannelsen i Esbjerg beskrives metoden på denne måde:

Studiemappen er et obligatorisk studieredskab, den studerende skal anvende gennem hele den kliniske uddannelse.

Studiemappen er et vigtigt kommunikations- og dokumentationsredskab mellem den studerende og de kliniske vejledere. Den fungerer som et planlægnings- og evalueringsredskab, som synliggør udviklingen i den studerendes læring.

Studiemappen er inddelt i de enkelte kliniske moduler, og her indsættes den studerendes individuelle studieplan og andet relevant materiale for modulet. (Esbjerg)

Ved sygeplejerskeuddannelsen i Esbjerg findes to delrapporter som kunne have interesse for "Bridging the Gap". De to rapporter handler om "Projekt kliniske prøveformer i sygeplejerskeuddannelsen", og i disse rapporter beskrives flere gange problemerne mellem teori og praksis. Se: <http://www.ucvest.dk/page542.aspx>

Og ved sygeplejerskeuddannelsen i Silkeborg findes to beskrivelser af arbejdet med studiemappen:

[Introduktion til studiemappe for studerende](#)

[Introduktion til studiemappe for vejledere og sygeplejelærere](#)

Se: <http://www.icvu.dk/Default.aspx?ID=1520>

Samarbejde om bachelorprojekter og projektbutikker

Ved sygeplejerskeuddannelsen i Herlev fremhæves særligt bachelorprojektet som en mulighed for at overkomme teori-praksisproblematikkerne. Man giver et arbejdslegat til bachelorprojekter, der har opnået karakteren 12. Man eksperimenterer med bachelorforelæsninger og udgiver forskellige bachelorprojekter. Desuden har man igangsat et samarbejde om bachelorprojektet, som beskrives således:

Samarbejde mellem klinikken og skolens bachelorstuderende

Sygeplejerskeuddannelsen og Radiografuddannelsen vil gerne indbyde de kliniske uddannelsessteder til at fremsætte ideer til problemstillinger, som klinikken ville finde det interessant, at de studerende skriver bacheloropgaver om. Skolen vil så forsøge at formidle kontakt til studerende, der finder problemstillingen interessant. På den måde kan de klinikken få

undersøgt et problem ud fra en faglig vinkel, og de studerende får mulighed for at bruge deres viden på et konkret problem. Samarbejdet er frivilligt inden for rammerne af de fælles aftaler som indgås. Der er ikke tale om ansættelse eller aflønning af studerende

Ethvert projekt følger almindelige regler for skrivning af bacheloropgaver på uddannelsen. Alle projektformuleringer skal derfor lægge op til en faglig besvarelse, som kan løses inden for rammerne af et professionsbachelorprojekt.

Det er en vigtig forudsætning for samarbejdet, at de resultater den studerende når frem til bidrager til videnopbygning i de kliniske miljøer. Vi udgiver derfor projekterne på nettet hvis de studerende og de kliniske arbejdssteder er indforstået hermed.

Patientoplysninger skal naturligvis anonymiseres. Hvis der anvendes andre følsomme oplysninger, kan den offentliggjorte besvarelse anonymiseres efter nærmere aftale. Som projektstillere kan de kliniske arbejdssteder indgå en aftale med studerende om at få præsenteret de endelige resultater af projektet internt f.eks. som et oplæg, en artikel eller lignende.

Læs mere herom på siden: http://www.syrask.dk/info/klinik/samarbejde-om-ba_projekter.htm

Ved UC Nordjylland har man etableret en projektbutik, hvor studerende kan hente projektidéer til deres studium. Det er særligt problematikker, som man slås med i praksis, som gives videre i projektbutikken.

Projektbutikken

Projektbutikken ved University College Nordjylland tilbyder at formidle kontakt mellem studerende og det omgivende samfund. Det er et tilbud til virksomheder, organisationer eller institutioner, som ønsker at få tilført ny viden og inspiration fra University College Nordjylland. Projektbutikken er en unik mulighed for at finde sammen med en gruppe studerende om et projektsamarbejde til gavn for begge parter.

Til studerende

[Projektforslag](#)

[48 timers kræftplan – hvilken konsekvens har det for patienternes informationsniveau](#)

‣ [Fra ventetid til forberedelsestid](#)

‣ [Information til dagkirurgiske patienter](#)

‣ [Organisering/integrering af sygeplejen efter kommunesammenlægning](#)

‣ [Patientinformation til akutte kirurgiske patienter](#) - Ved patienten hvad han venter på og hvorfor?

‣ [Undersøgelse af problemstilling i forhold til at opnå optimale siddestillinger i kørestol for CP-børn](#)

Til udbydere/virksomheder

[Indsend projektforslag](#)

[Information om projektsamarbejde med studerende fra UCN](#)

Læs mere: <http://www.ucn.dk/Forside/UCN/StudieInfo/Projektbutikken.aspx>

Simulation

Ved sygeplejerskeuddannelsen i Randers profilerer man sig på gode muligheder for simulation. Dette foregår sikkert også på andre uddannelser, men er særligt fremhævet her:

Øvelokaler/simulation

I bygningens kælderetage har vi indrettet 2 øvelokaler, som ligner patientstuer på et hospital med tilhørende depoter og skyllerum.

På 3. sal har vi indrettet et Simulationslaboratorie med simulationsdukker, hvori der kan programmeres en række scenarier.

En del af undervisningen - både den teoretiske og den kliniske - foregår som en form for værkstedsøvelser i disse lokaler, således at de studerende kan opøve praktiske færdigheder inden mødet med patienterne.

Simulatortræning er en person, en mekanisme eller en række af forhold, som skal forsøge at give et autentisk billede.

Simulering har til formål at give træning under trygge rammer, give konsekvensfri læring, hvor fejltagelser er tilladt og hvor der er mulighed for gentagelser, give mulighed for teamtræning, herunder bringe samarbejde og kommunikation i fokus samt give læringsprocesser, der kan overføres til klinisk praksis.

Til arbejdet i Simulationslaboratoriet anvendes en webportal med cases, vejledninger, instruktioner etc.

Læs mere: <http://www.sygeplejerskolen-randers.dk/Default.aspx?ID=1296>

Studiefaglige samtaler understøtter diskussioner om teori-praksisforbindelser ved bl.a. sygeplejerskeskolen Frederiksberg.

Studiefaglige samtaler

Studiefaglige samtaler er et af sygeplejerskolens vigtige tiltag til at støtte den studerende i uddannelsesforløbet.

Hensigten med studiefaglige samtaler er at hjælpe den studerende til at skabe gennemsigtighed i studiet og øge muligheden for at træffe begrundede faglige valg i forhold til egen læring og trivsel i såvel den teoretiske som den kliniske del. Hver studerende vil under hele uddannelsesforløbet være tilknyttet en underviser. De studiefaglige samtaler vil være tilrettelagt således at den første

samtale afholdes inden for de første tre måneder af studiet. Indholdet af denne samtale vil dreje sig om studiestarten og trivselen på studiet.

Ved udgangen af modul 7 afholdes den anden studiefaglige samtale med evaluering af det forudgående forløb samt udarbejdelse af mål for den videre faglige og personlige udvikling.

Sidste studiefaglige samtale afholdes ved udgangen af modul 10 med evaluering samt en fremadrettet karriereplanlægning.

Læs mere: <http://www.sygeplejerskolen.diakonissen.dk/Default.aspx?ID=593>

Tutorordninger og kontaktlærerordninger

Ved sygeplejerskeuddannelsen i Odense fremhæver man følgende:

På uddannelsen gør vi meget for at hjælpe dig. Vi tilbyder blandt andet en kontaktlærerordning og tilknytter "ældre" studerende til de enkelte klasser som studentervejledere. De hjælper for eksempel med praktiske problemer, studiemæssige forhold og sociale forhold. Hvis du ikke har en naturvidenskabelig adgangsgivende eksamen eller har været ude af uddannelsessystemet en årrække, kan du tage et introduktionskursus i grundlæggende fysik og kemi. Det tager kun en uge. Vi laver ikke uddannelse for vores egen skyld. Skab din egen niche sammen med os.

<http://www.ucl.dk/content/dk/grunduddannelse/sygeplejerske/odense>

Og ved sygeplejerskeuddannelsen i Silkeborg står følgende:

Sygeplejelæreren som kontaktperson for den studerende

På VIA University College Sygeplejerskeuddannelsen i Silkeborg tilbydes alle studerende at blive en del af kontaktlærerordningen. I denne ordning bliver du gennem hele uddannelsen tilknyttet en kontaktperson, som er en sygeplejelærer.

Baggrund

Kontaktlærerordningen blev etableret i september 2006 på Sygeplejeuddannelsen i Silkeborg. I oktober 2008 blev der foretaget en evalueringsundersøgelse (EVA)¹, hvis formål var at undersøge i hvilken grad, de studerende anvendte kontaktlærerordningen, og hvorvidt de var tilfredse med ordningen. Denne undersøgelse viste, at de studerende i overvejende grad var tilfredse med ordningen. Undersøgelsen viste desuden, at der var faktorer, der havde stor indflydelse på om de studerende brugte ordningen, og/eller om de var tilfredse med ordningen:

- *At der blev introduceret til og informeret mere om ordningen.*
- *Det er vigtigt, at der bliver opbygget en relation mellem kontaktlæreren og den studerende, herunder at der er så få skift i kontaktlærer som muligt.*
- *At kontaktlæreren indkalder til et møde med jævne mellemrum, og at indkaldelsen formuleres som en invitation.*
- *At der er en vekselvirkning mellem at blive indkaldt og selv henvende sig ved behov.*
- *At der bliver udarbejdet en samarbejdsaftale, og at det ved første møde ekspliciteres, hvad en samarbejdsaftale går ud på, f.eks. hvornår der skal inviteres til næste møde, og hvem*

der tager kontakten

Formål

Formålet med kontaktlærerordningen er, på baggrund af resultaterne fra EVA, at støtte dig i såvel faglig som personlig udvikling undervejs i sygeplejerskeuddannelsen. Dette for at støtte dig i at blive en professionel sygeplejerske. Det vil sige, at du i din kontaktlærer har en person, som kender dig, som kender studiet, som kan lægge øre til, og sammen med dig reflekterer over personlige og faglige problemstillinger, der vedrører dit studie^{2,3}

<http://www2.viauc.dk/sygeplejerske/silkeborg/studievejledning/Sider/Kontaktlærerordning.aspx>

Tværfaglighed i professionspraksisser

Ved UCC's tre sundhedsuddannelser er der taget initiativ til et tværfagligt modul, som har fokus på praksis som et tværfagligt samarbejde i sundhedsprofessionerne.

Nyt tværfagligt modul for sundhedsuddannelserne

Et tværprofessionelt modul mellem Professionshøjskolen UCC's tre sundhedsuddannelser skal kvalificere indsatsen i sundhedssektoren og fremme det tværfaglige samarbejde i sundhedsprofessionerne. I august begynder 100 studerende på det nye modul.

Et nyt modul mellem UCC's tre sundhedsuddannelser Sygeplejerskeuddannelsen Nordsjælland, Fysioterapeutuddannelsen Skodsborg og Afspændingspædagoguddannelsen skal give de studerende kompetencer til at indgå i tværfagligt samarbejde mellem sundhedsprofessionelle. Samarbejdet skal kvalificere indsatsen i sundhedssektoren og sundhedsrelaterede opgaver i samfundet.

Samarbejdsproblemer i sundhedssektoren

Baggrunden for projektet er, at der er effektivitets- og samarbejdsproblemer inden for social- og sundhedsvæsenet. Årsagen er bl.a. manglende viden om de fagkulturelle forskelligheder. Der er derfor lagt vægt på, at de studerende lærer at samarbejde på tværs af professionerne og udvikler en tværprofessionel identitet. De studerende skal simpelthen forstå, hvor vigtigt det er, at brugeren føler sig tryk i systemet, bliver henvist til den korrekte myndighed, oplever at der er en sammenhæng i systemet, og at informationen "flyder

Læs mere: <http://www.ucc.dk/uddannelser/nyhederomuddannelser/5735.html>

Uddannelse til klinisk vejleder

På uddannelsen til klinisk vejleder udvikles kompetencer, som vejleder og underviser inden for de videregående sundhedsuddannelsers kliniske undervisning. Man arbejder med pædagogik i forbindelse med klinisk undervisning og studerer vejlederens professionelle rolle. Uddannelsen kvalificerer sygeplejersken til at vejlede sygeplejestuderende i deres kliniske praksisser og har til hensigt at bygge bro mellem sygeplejerskeuddannelsesinstitutionerne og afdelingerne på sygehusene.

Klinisk vejlederuddannelse for sundhedsfagligt personale

Med uddannelsen udvikler du kompetencer til at

- fungere som **vejleder**, underviser og bedømmer inden for sundheds**uddannelsernes kliniske** undervisning
- skabe læringsmiljøer, hvor praktiske kundskaber samt faglig og personlig dannelse kan udvikles
- videreudvikle, planlægge, gennemføre og evaluere **klinisk** vejledning og undervisning
- analysere og vurdere deltagerforudsætninger i forhold til vejledning og undervisning ud fra et pædagogisk perspektiv
- søge, udvælge, analysere og inddrage pædagogisk teori og metode i relation til **klinisk** vejledning og undervisning
- evaluere og bedømme i forhold til **uddannelsesniveau** og mål, gældende love, bekendtgørelser og regler.

Bedømmelse

Uddannelsen afsluttes med en individuel bedømmelse med intern/ekstern censur med vurderingen bestået/ikke bestået eller efter gældende karakterskala.

Omfang

9 ECTS point. **Uddannelsen** er tilrettelagt som seks ugers fuldtidsstudium og berettiger til Statens Voksen**uddannelses**støtte (SVU), såfremt de øvrige betingelser er opfyldt.

Uddannelsen kan indgå som et selvstændigt modul i de sundhedsfaglige diplom**uddannelser**.

Målgruppe

Sundhedsfagligt personale med en mellemlang videregående **uddannelse** og mindst to års **klinisk** erfaring efter afsluttet **uddannelse**.

Til nye ansøgere på diplomuddannelserne

Hvis du ikke allerede er optaget på en diplom**uddannelse** hos Professionshøjskolen UCC, skal du sende os dokumentation for din **uddannelse** og erhvervserfaring i form af relevante eksamensbeviser, kursusbeviser, modulbeviser for diplommoduler gennemført på en anden institution, dit CV og dokumentation for to års praksis efter afsluttet adgangsgivende **uddannelse**.

Dette skal sendes sammen med ansøgningskemaet til:

Sygeplejerske**uddannelsen** i Nordsjælland

Kleo Sundhed

Helsevej 2, opgang 51 A

3400 Hillerød

Læs mere:

<http://www.ucc.dk/videreuddannelseogkonsulenttydelser/videreuddannelse/andrekompetencegivendeuddannelser/kliniskvejlederuddannelse.html>

Valgfag

Ved sygeplejerskeuddannelserne i Ålborg og Hjørring har man et valgfag med titlen: *Klinisk praksis, refleksion og teknisk rationalitet*. Faget beskrives på følgende måde:

Valgfaget handler om hvad der karakteriserer klinisk praksis, set i forhold til teknisk rationalitet, hvor alt skal kunne forudsiges og forudbestemmes. Eksempelvis videnskabelig teori som direkte anvendelig til løsning af problemer i klinisk praksis. Denne tilgang problematiseres og diskuteres i forhold til en klinisk praksis, som ofte er karakteriseret ved at være kompleks, foranderlig og præget af etiske dilemmaer, som kræver refleksion i og over klinisk praksis.

De centrale spørgsmål er:

- *Hvad karakteriserer klinisk praksis?*
- *Hvad der kan forstås ved teknisk rationalitet?*
- *Hvad kan der forstås ved kompetenceudvikling?*
- *Hvilken betydning har den sundhedsprofessionelles kompetence og kompetenceudvikling for patienten?*

Der undersøges derfor, hvilken betydning henholdsvis en teknisk rationel tilgang sammenlignet med refleksion i og over klinisk praksis har for patienten og den sundhedsprofessionelles kompetenceudvikling.

Valgfaget er tværfagligt.

Mål

At den studerende kan bedømme og diskutere, hvilken betydning henholdsvis en teknisk rationel tilgang sammenlignet med refleksion i og over klinisk praksis har for patienten og for den sundhedsprofessionelles kompetenceudvikling.

At den studerende kan argumentere for relevante perspektiver i forhold til patientplejen og den sundhedsprofessionelles virksomhedsområde.

Videokonferencer

Ved sygeplejerskeuddannelsen Nykøbing F har man arbejdet med videokonferencer. Det er ikke umiddelbart til at se, om det er tænkt ind i en sammenhæng med teori-praksisproblematikken – men måske er det en undersøgelse værd, da projektet er udarbejdet i et samarbejde mellem sygeplejerskeuddannelsen og læreruddannelsen i UCSjælland.

Videokonferencer i sygeplejerskeuddannelsen

- understøttelse af individuelle, fleksible læreprocesser!

Som en del af aktiviteterne under Netværk for IT og læring i University College Sjælland har undervisere fra Sygeplejerskeuddannelsen Nykøbing F. og Næstved arbejdet med anvendelse af videokonferencer. Udviklingsprojektet er udarbejdet i samarbejde med læreruddannelsen i Holbæk, Haslev og Vordingborg.

Udviklingsprojektet indeholder en kortlægning af erfaringerne med anvendelse af videokonferencer i forskellige uddannelsesmæssige sammenhænge og evalueringer af undervisningen og viser, at videokonference kan supplere og komplementere den traditionelle fremmødeundervisning og uddannelse. Forskningslitteraturen beskriver ligeledes at videokonferencer kan understøtte individuelle, fleksible læreprocesser, men de kan ikke erstatte den ordinære fremmødeundervisning.

Læs mere:

http://www.ucsj.dk/content/dk/uddannelse/sygeplejerske/nykobing_falster/udvikling/videokonferencer_i_sygeplejerskeuddannelsen

Interview med uddannelsesansvarlig ved sygeplejeuddannelsen

Ved et interview med koordinator ved sygeplejerskeuddannelsen Metropol, Nina Tvistholm, blev forskellige forhold vedrørende teori- praksisforbindelsen i sygeplejerskeuddannelsen uddybet. Et tiltag, der blev fremhævet som meget positivt og væsentligt for de studerendes muligheder for at bygge bro imellem teori og praksis, er en ny klyngestruktur, man har sat i værk på Metropol.

Klyngestruktur

De studerende er ikke som tidligere organiserede i klasser i sygeplejerskeuddannelsen Metropol, men derimod i klynger med 8 – 10 studerende. Det giver et noget anderledes læringsrum. Underviserne er tættere på de studerendes studieprocesser, og de studerende orienteres mod professionspraksis på en anden måde end tidligere. Klyngestrukturen understøtter ro, tryghed og mulighed for refleksion og teori-praksisproblemstillinger kommer i spil på en anderledes måde end tidligere. Eksempelvis arbejder man i en klynge med at forberede et klinisk forløb. Man forbereder det at observere patienter, og når man er i klinikken, gennemfører man selve observationen og laver en beskrivelse af en patient. Tilbage i klyngen på uddannelsesinstitutionen trækker man data ind i klyngen og bearbejder i fællesskab patientbeskrivelsen. Dette foregår sammen med de øvrige studerende og de to undervisere, der er knyttet til klyngen. Oplevelser fra praksis – arbejdet på de kliniske afdelinger – bearbejdes teoretisk i klyngen, og på den måde bliver hele forløbet teori-praksisintegrerende.

Nina Tvistholm beskrev, hvordan teori i sygeplejerskeuddannelsen både er *viden om noget*, men samtidig *færdigheder til noget*. Man arbejder både med at opøve en kritisk analytisk kompetence, men også med en anvendelsesorienteret og færdighedsorienteret praksis. Teori skal bruges til at tænke med og til at kunne handle ud fra. Dette teoribearbejdende arbejde foregår også i klyngerne. Nina mente, at den kritik, som de seneste år har været fremme i medierne om, at det ikke er godt nok, at de sygeplejeuddannede kan referere Foucault, når de ikke kan tage en blodprøve, har været medvirkende til, at man har sadlet om i uddannelsen. Kritikken er blevet taget meget alvorligt og har ændret på måden, man arbejder med teori på i uddannelsen. Det har bl.a. bevirket, at man med den seneste bekendtgørelse og nye initiativer er begyndt at arbejde med fagintegreret undervisning.

Fagintegreret undervisning

Fagintegreret undervisning foregår i et tæt samarbejde mellem sygeplejerskeuddannelsens undervisere. Tidligere havde fagene i uddannelsen deres egen ret, men nu tænker man tværfagligt og professionsorienteret, og det betyder, at undervisere i uddannelsen arbejder sammen, og der trækkes undervisere ind som gæstelærere ude fra professionen. De naturvidenskabelige undervisere i uddannelsen arbejder tæt sammen med de sygeplejefaglige undervisere, i et tæt samarbejde med klinikken. Man tænker tværfagligt frem for monofagligt, og det hjælper de studerende i uddannelsen til at orientere sig mod det kommende professionsarbejde.

Undervisere fra sygeplejerskeuddannelsen i praktik på de kliniske afdelinger

Et andet, nyere, tiltag i sygeplejerskeuddannelsen er, at underviserne fra uddannelsen selv er i praktik på de kliniske afdelinger. De følger en sygeplejerske i et længere forløb – eksempelvis to forløb af 4-5 dage. Sygeplejerskeuddannelsens undervisere iagttager praksis på sygehuset, de deltager i møder og følger en sygeplejerske for at få indblik i hverdagen på sygehuset. Disse forløb betegnes ikke som efteruddannelse, men er praktikker, som skal give underviserne indsigt i professionsarbejdet.

Nina Tvistholm vurderer, at de nyere tiltag klart er med til at fastholde studerende i uddannelsen. Hun siger, at flere studerende hænger ved end tidligere, og at det nære studiemiljø i klyngerne, undervisernes viden om praksis på sygehusene, og det at man nu arbejder med fagintegreret undervisning, og at sygeplejersker er gæstelærere på uddannelserne, er med til at styrke forbindelser mellem teori og praksis.

Opsamling af fund fra sygeplejerskeuddannelsen

De 22 hjemmesider, hvorpå Sygeplejerskeuddannelsen i Danmark præsenteres, viser, at der arbejdes med teori-praksisforbindelser på forskellige måder. Det har været muligt gennem søgningen at identificere 11 tematiske overskrifter, som alle rummer elementer af transfer mellem den teoretiske undervisning i uddannelserne, og de praksiserfaringer de studerende har med sig fra den kliniske praksis. Dertil kobles tre fund fra interview med uddannelseskoordinator.

Disse forbindelser er:

Fagintegreret undervisning i sygeplejerskeuddannelsen: tværfagligt samarbejde mellem sygeplejerskeuddannelsens undervisere og mellem undervisere og praktikere fremmer de studerendes muligheder for at forstå teori og praksisproblemstillinger og deres mulighed for at professionsrette studiet.

Inddragelse af studerende i udviklingsprojekter: Ved at inddrage studerende i de udviklingsprojekter, der er igangsat blandt undervisere og konsulenter i sygeplejerskeuddannelsen, får studerende erfaringer med hvordan teori-praksisproblemstillinger italesættes og behandles blandt uddannelsens forvaltere, samt blandt praktikere fra sygehusene.

Klyngestruktur i sygeplejerskeuddannelsen: ved at organisere studerende i klynger på 8- 10 studerende, frem for i klasser, opnås et attraktivt studiemiljø, hvor studerende og undervisere er tættere på hinanden, og hvor arbejdet med teori og praksisproblemstillinger kan blive reflekteret i et trygt og læringsudviklende rum.

Læringsstile og fastholdelse: Ved bevidst at arbejde med forskellige læringsformer og læringsstile forsøger man at fremme de studerendes engagement og motivation i uddannelsen og ad den vej fastholde studerende i uddannelserne. Læringsformer og læringsstile er med til at bygge bro mellem teori-praksis.

Modulisering og valgfrihed giver mulighed for, at de studerende selv kan tilrettelægge deres uddannelsesforløb. Studerende kan vælge at møde praksis, inden de møder teori, og uddannelserne tilbyder et studieforløb, der i højere grad matcher sundhedssektorens efterspørgsel.

Portefoliometodik: Gennem skriftlig dokumentation i en studiemappe samler studerende deres refleksioner over teoretiske og praktiske problemstillinger. Portfolioen fungerer både som et planlægnings- og evalueringsredskab, som såvel undervisere, kliniske vejledere og studerende har "indhold" i.

Samarbejde om bachelorprojekter: De kliniske uddannelsessteder fremsætter idéer til problemstillinger, som de studerende kan skrive bacheloropgaver om. Denne variant gør det muligt for studerende at arbejde med reelle og faktisk eksisterende problemer fra praksis og giver

de kliniske vejledere på sygehusene en opmærksomhed på, hvordan studerende bearbejder praksisproblemer teoretisk. Denne type brobygning udbydes også under betegnelser som "projektbutikker".

Simulation: I sygeplejerskeuddannelsen er det almindeligt at have laboratorier – øvelsesrum – hvor studerende prøver at lægge drops på dukker og imiterer forskellige øvelser i et trygt og risikofrit rum. Til dette "kropslige" arbejde kobles teoretiske refleksioner i form af cases, vejledninger, instruktioner o. lign.

Studiefaglige samtaler: er samtaler som studerende tager med en mentor fra uddannelsen. Disse samtaler drejer sig om trivslen i studiet og egenlæring i forhold til såvel teoretiske som kliniske problemstillinger.

Tutor og kontaktlærerordninger: er en anden variant af "studiefaglige samtaler". Ældre studerende kobles på de yngre studerende gennem hele studieforløbet, hvilket giver mulighed for at diskutere de problemer, der opstår i uddannelsen – også om den teoretiske undervisning, og de oplevelser man har med sig fra klinisk praksis.

Tværfaglighed i professionspraksisser: I nogle professionshøjskoler samarbejder sundhedsuddannelserne om moduler i grunduddannelserne, som har et tværfagligt sigte. Disse moduler er indholdsbeskrevet således, at der er lagt op til, at samarbejdet skal kvalificere indsatsen i sundhedssektoren. Der er tale om et teoretisk samarbejde omkring praksisproblemstillinger.

Undervisere fra sygeplejerskeuddannelsen i praktik: At underviserne selv er i praktik på sygehusene bevirker, at de har et nært kendskab til hverdagen på de kliniske afdelinger og derfor kan hjælpe studerende med at begribe praksis.

Valgfag: Der findes valgfag i uddannelserne, som specifikt har på programmet at diskutere forholdet mellem teori og praksis.

Videokonferencer: I én professionshøjskole eksperimenteres der med videokonferencer som et supplement til den traditionelle undervisning. Om disse videokonferencer også indarbejder optagelser fra den kliniske praksis vil være en undersøgelse værd.

Relevante rapporter og udviklingsprojekter ved forskellige professionshøjskoler

På de forskellige hjemmesider er der lagt udviklingsrapporter ud, som dokumenterer igangværende og afsluttede udviklingsprojekter fra sygeplejerskeuddannelsen. Af interesse for "Bridging the Gap" kunne være:

I "*Projekt klinisk prøveformer i sygeplejerskeuddannelsen*" beskrives flere gange problemerne mellem teori og praksis. Læs på siden: <http://www.ucvest.dk/page542.aspx>

Sociale kompetencer og deres betydning for sygeplejestuderendes læring i interaktionen med klinisk vejleder. Et feltstudie. Projektet undersøger, hvordan de studerendes sociale kompetencer har betydning for læring i klinisk undervisning, og hvordan de studerendes sociale kompetencer influerer på de studerendes tilvalg eller fravalg af sygeplejerskeuddannelsen. Projektmagere: Jette Marcussen og Birte Glinsvad. Vejleder: professor i kommunikation Helle Alrø, Aalborg Universitet. Randers Sygeplejeskole.

Tværinstitutionelt projekt- samspil mellem praktik og teoretisk undervisning. 2009. Ved Carsten Rønn (Århus). Findes på: <http://www.sygeplejerskolen-aarhus.dk/Default.aspx?ID=9694> I projektet sammenlignes bioanalytikeruddannelsen, læreruddannelsen, ergoterapeutuddannelsen og sygeplejerskeuddannelsen.

Implementeringsprojekt- læring af grundlæggende sygepleje i primær sundhedstjeneste. (Igangværende). Anne-Marie Skovsgaard, Carsten Nielsen, Dorthe Sørensen og Britta Stenholt (Silkeborg).

Udvikling af studerendes handlekompetence i forhold til praktisk færdighedsudøvelse. 2009. Anni Reimenschneider og Kamma Kloppenborg (Silkeborg.)

Dokumentation og synliggørelse af god praksis i professionshøjskolen Metropol om samspillet mellem teori og praksis. Professionshøjskolen Metropol. Rapport fra juni 2009 ved Helle Johansen, Lars Kettel, Lisbeth Madsen, Birte Plougholt og Karin Løvenskjold Svejgaard.

http://www.phmetropol.dk/fileadmin/filer/Om_Metropol/Ressourceenheder/Professionslaering/09.07.09._Rapport_om_teor_i_og_praksis.pdf

Læreruddannelsen

Netsøgning: Læreruddannelsen i Danmark

I Danmark udbydes læreruddannelsen ved otte professionshøjskoler på i alt 18 uddannelsessteder².

Her følger en "typisk" tekst, som beskriver, hvordan læreruddannelserne fremskriver teori-praksisforholdet generelt. Eksemplet er fra Zahles hjemmeside: <http://zahle.ucc.dk/blivlaerer/>

Læreruddannelsen Zahle er organiseret med et stærkt professionsfagligt sigte. Alle forløb og komponenter i uddannelsen retter sig mod lærerarbejdet, og det enkelte studieår er organiseret med et tæt samarbejde mellem de pædagogiske fag på årgangen, linjefaget og praktikken. På den ene side tilrettelægges studiet, så de studerende erhverver sig et højt fagligt niveau inden for de fag, de senere skal undervise i. Et højt fagligt niveau i læreruddannelsen er både karakteriseret ved faglig kompetence, undervisningskompetence og ved faglig nysgerrighed og engagement. På den anden side tilrettelægges studiet, så drøftelserne af, hvad det vil sige at være lærer og undervise børn, hele tiden er i spil. F.eks.: Hvilken erkendelse og hvilke handlemuligheder lægger undervisningsstoffet op til, hvordan lærer børn, hvilke metoder støtter deres læreprocesser, hvilke metoder er gode at evaluere med, og hvilke vanskeligheder kan børn af forskellige grunde have? Gennem deres studium skal de studerende udvikle det udsyn og de kulturelle og sociale kompetencer, der kan støtte dem i rollen som fagpersoner i forhold til børns skolegang.

² Blaagaard/KDAS, Bornholm, Zahle (UCC), Frederiksberg (Metropol), Vordingborg, Holbæk, Roskilde ?, Haslev (UC Sjælland), Haderslev (UC Syd), Jelling, Skårup (nedlægges 2010), Odense (UC Lillebælt), Esbjerg (UC Vest), Skive, Nørre Nisum, Silkeborg, Århus (VIA), Hjørring, Ålborg (UC- Nord), (Roskilde læreruddannelse er mig bekendt endnu ikke i gang?).

Didaktik - et fag i uddannelsen

Didaktik er et bekendtgørelsesbestemt fag, som både findes særskilt som disciplin i faget *almen didaktik*, og som en dimension i linjefagene: *fagdidaktik*. Teori kobles med praksis i dette fag.

Ved læreruddannelsen Frederiksberg gør man noget ud af at præsentere faget didaktik som noget særligt for læreruddannelsen. I dette fag arbejdes der med formidlingskompetence, undervisning, læring og koblingen mellem teori og praksis.

Didaktik – formidling er et centralt element i læreruddannelsen

Didaktik er både et fag i uddannelsen og et integreret element i alle fag. Det omhandler forholdet mellem undervisning og læring; hvordan man medtænker elevernes perspektiv i undervisningens planlægning, gennemførelse og evaluering. Såvel dine egne undervisningserfaringer, observationer i praktikken som pædagogisk teori og forskning inddrages i didaktiske refleksioner. Didaktik knytter teori og praksis nært sammen og står centralt i din uddannelse.

Læs mere: <http://www.fredersem.dk/vis/?id=161>

Innovation og entreprenørskab

Innovation og entreprenørskab er begreber, der er i færd med at vinde indpas i læreruddannelsen. De signalerer, at der er en vending på vej inden for det pædagogiske felt, hvor en mere praksis- og anvendelsesorienteret drejning er på vej. Ved Læreruddannelsen Frederiksberg har man tilbage i 2006 igangsat udviklingsprojekter med det formål at undersøge, hvordan man kan forstå innovation og entreprenørskab i en skolesammenhæng.

Innovation og entreprenørskab

Selvom innovation og entreprenørskab som begreber er nye inden for en dansk skole- og seminarierammenhæng, har mange af de egenskaber som begreberne indbefatter, f.eks. opfindsomhed, skabende virksomhed og samarbejdsevne, en lang tradition som overordnede lærings- og dannelsesmål i den danske folkeskole. Udvikling og stimulering af barnets nysgerrighed, fantasi og kreativitet samt dets eksperimenterende og udforskende forhold til sin omverden er et grundtræk, der løber som en varm tråd gennem den pædagogiske idéhistorie fra Rousseau over reform- og erfaringspædagogikken såvel som værkstedsog projektpædagogikken, og frem til eksempelvis folkeskoleloven af 1993.

Imidlertid indvarsler begreberne innovation og entreprenørskab en pragmatisk vending indenfor det pædagogiske felt; en mere praksis- og anvendelsesorienteret drejning, hvor det i højere grad kommer til at handle om værdien og anvendelsen af bestemte kundskaber og færdigheder i relation til forskellige og eksterne sammenhænge (kulturelle, sociale, institutionelle, organisatoriske, osv.). Evnen til at omsætte og anvende kundskaber og færdigheder i relation til bestemte situationer og kontekstuelle sammenhænge er en grundlæggende forudsætning for al

kompetenceudvikling, herunder udvikling af innovative og entreprenante kompetenceformer. Hvis vi med den græske filosof Aristoteles skelner mellem begreberne 'episteme' (viden), 'techne' (kunnen) og 'phronesis' (gøren), kan vi sige, at en praksis- og anvendelsesorienteret kompetenceudvikling baserer sig på, at man gør og skaber noget med sine kundskaber og færdigheder – at man bruger dem til noget med et bestemt formål for øje, på samme måde, som en håndværker gør brug af sine kundskaber og færdigheder med en bestemt konstruktion for øje. Man sætter noget nyt i værk; et nyt perspektiv, nye måder at tænke, sanse og forbinde tingene på, nye måder at intervenere på – nye måder at gå til værks og være virksom (entreprenere) på.

Innovative og entrepreneurielle læreprocesser indikerer i deres praksis- og handlingsrettethed således en forskydning fra en viden (hvad ved du?) til en kunnen (hvad kan du?) formidlet af en gøren (hvad gør du?). En sådan mere kompetencerelateret anvendelsesorientering implicerer imidlertid en ny form for taksonomiforståelse, hvorved fagenes eksisterende indholdsbeskrivelser (hvad skal vi vide?) må suppleres af en række nye kompetencebeskrivelser (hvad skal vi kunne?). Det må her demonstreres hvordan og på hvilke måder viden kan praktiseres, omsættes og anvendes – i praksis.

Læs mere: <http://www.fredersem.dk/vis/?id=197>

Lektiehjælp

Ved læreruddannelsen Zahle tilbyder lærerstuderende lektiehjælp for skoleelever blandt andet med det argument, at man gennem det at være "lektie-hjælper" får praktisk erfaring med forskellige didaktiske og pædagogiske virkemidler. Man øver sig på at undervise elever.

Lærerstuderende formidler lektiehjælp

Den praktiske erfaring, studerende får på læreruddannelsen mht. at planlægge, gennemføre og evaluere egen undervisning, sættes i spil og udvides, når studerende tilbyder lektiehjælp. Derfor - og fordi alt for mange forlader grundskolen uden at komme videre i uddannelsessystemet - har en lærerstuderende udviklet en hjemmeside, der formidler privat lektiehjælp udført af lærerstuderende.

I en lektiehjælpssituation får den lærerstuderende rigtig gode muligheder for at afprøve de ting, man lærer på læreruddannelsen. Lektiehjælpssituationen giver mulighed for, at man som studerende kan afprøve forskellige didaktiske og pædagogiske virkemidler.

Hjemmesiden har været i gang siden oktober 2008 og har fået en enorm tilgang af både lærerstuderende og forældre til børn i grundskolen og ungdomsuddannelserne. Mere end 110 lærerstuderende og godt 160 elever fra grundskolen og ungdomsuddannelserne er tilknyttet sitet. Meget tyder på, at den positive udvikling fortsætter.

Læs mere: <http://zahle.ucc.dk/nyheder/2282.html>

Mentorordninger/pædagogisk vejleder

I flere studieordninger er mentorordninger eller pædagogisk vejleder-ordninger beskrevet. I Blaagaard/KDAS studieordningen står det beskrevet således:

1.12. Mentor/pædagogisk vejleder

Alle studerende tilknyttes gruppevis en mentor (en underviser), som har særligt ansvar for at understøtte den løbende studiefaglige refleksion og personlige udvikling.

Mentor arbejder med to hovedopgaver:

- *Praktikken, hvor mentor er initiativtager til det konkrete samarbejde med praktikskolen og praktiklærerne ang. tilrettelæggelse, form, indhold og evaluering af praktikken, samspillet mellem praktikken og seminariets øvrige fag, midtvejsevaluering (praktiklærer, mentor og praktikgruppe) samt bedømmelsen.*
- *De studerendes generelle studiefaglige og –sociale situation, idet mentor er initiativtager til drøftelser og refleksioner vedr. studiemiljø, studiefaglig udvikling, studiedeltagelse, portfolio m.v.*

Læs mere: <http://blaagaard-kdas.ucc.dk/uddannelser/ordinaerlaerer/studieordninger/>

Opgavebutik

Ved læreruddannelsen Blaagaard/KDAS har man etableret en opgavebutik, som kan være behjælpelig med at finde praksisrelaterede problemstillinger til bacheloropgaveskrivning:

Hensigten med Opgavebutikken er at etablere og systematisere et samarbejde mellem seminariets praktikskoler og de studerende på 4. årgang blandt andet med henblik på en udveksling af viden mellem profession og uddannelse.

I læreruddannelsen ønskes praksistilknytningen generelt styrket. Et af de områder hvor teori-praksis kon-kret kan og bør knyttes sammen, er bacheloropgaven.

Det er imidlertid ikke altid enkelt for en studerende at identificere en væsentlig, aktuel, fagorienteret problemstilling i skolevirkeligheden, endsige at skaffe sig relevante kontakter og adgang til at kunne producere empirisk materiale.

Det er desuden et problem at den viden der produceres i de lærerstuderendes bacheloropgaver, ofte ligger uudnyttet hen og ikke er til glæde for ret mange andre end den studerende selv. Den situation vil vi gerne ændre på, så den studerendes videnproduktion i højere grad også bruges på skolerne; fx ved at bidrage til diskussion og udvikling af skolepraksis.

I Opgavebutikken kan begge parter drage fordel af et samarbejde:

De studerende kan drage nytte af de aktuelle og autentiske problemstillinger som lærere og skoleledelse ud fra praksiserfaring formulerer, og som de ønsker belyst.

Skolerne kan drage nytte af den viden som lærerstuderende producerer i forbindelse med de-res undersøgelse af skolens praksis.

Vi finder vi det desuden væsentligt at kvalificere de kommende lærere til at have en saglig og analytisk tilgang til problemstillinger i praksisfeltet og dermed understøtte deres fremtidige professionshandle-mønstre baseret på saglig og faglig, og gerne generaliserbar, viden samt faglig analyse.

Læs mere herom:

http://blaagaard-kdas.ucc.dk/public/dokumenter/Afdelinger/blaagaard-kdas/Praktik/Opgavebutikken/Opgavebutikpjece_09.pdf
<http://blaagaard-kdas.ucc.dk/praktik/opgavebutik/>

Partnerskabsaftaler

Ved læreruddannelsen i Odense kan man læse om de partnerskabsaftaler, der er indgået med forskellige skoler. I partnerskabsaftalerne indgår der aftaler om: praktik, følgegrupper, praktikportfolio, mentorordninger, professionsforum og meget andet. Læs mere på:
[http://www.ucl.dk/content/dk2/praktiksteder/lareruddannelsen/media\(2397,1030\)/1030_2397.pdf](http://www.ucl.dk/content/dk2/praktiksteder/lareruddannelsen/media(2397,1030)/1030_2397.pdf)

Plusfag

Ved læreruddannelsen Blaagaard/KDAS tilbydes studerende et plusfag. Studerende kan fordybe sig i et fag, der ligger ud over den almindelige læreruddannelse. Disse plusfag siger ikke umiddelbart noget om teori-praksisforholdet i læreruddannelsen men er i sig selv et udtryk for, at særlige teoretiske perspektiver prioriteres. Hvordan sammenhængen mellem plusfag og praksis i skolen er, kunne undersøges. Er der med plusfag tale om et teoretisk perspektiv, der uddanner ud af lærerfaget eller ind i lærerprofessionen?

Plusfag

Plusfag er et ekstra tilbud til dig, hvor du får mulighed for at fordybe dig, blive udfordret og udvikle kompetencer på områder, der ligger udenfor læreruddannelsens fag. Og drømmer du om et internationalt perspektiv i din uddannelse, tilbyder vi et specielt forløb de første 2 år med engelsk som linjefag og med fokus på det globale og internationale.

Du vil fra starten af studiet komme i en studiegruppe, og du vil få tildelt en personlig mentor, du kan drøfte både faglige og andre studierelevante udfordringer med.

På Blaagaard/KDAS går vi ind for undervisning, der vil noget ... med fagene, med skolen og med...

Plusfag

For de studerende der vil have noget ekstra ud af deres uddannelsesforløb tilbyder vi på dagafdelingen en række plusfag. Aftenstuderende er selvfølgelig også velkomne. Plusfag giver dig mulighed for at fordybe dig i lige det, der interesserer dig, og for at skabe din egen profil som lærer. Det er frivilligt, om du vil tilmelde dig et eller flere plusfag, men gør du det og fuldfører du forløbet, kvitterer vi med et professionsdiplom.

- *Klima, bæredygtighed og livsstil*
- *Sprog, kommunikation og konflikthåndtering*
- *Krop, læring og aktivitet*
- *Det multikulturelle klasseværelse*
- *Billedkunst og visuel kultur*
- *Musik*

<http://blaagaard-kdas.ucc.dk/uddannelser/ordinaerlaerer/plusfag/>

Portfolio – som lærings og dokumentationsredskab i uddannelsen

Af studieordninger fremgår det, at flere læreruddannelser arbejder med portfoliomethodikken som en måde at understøtte de studerendes læringsproces på. I portfolioen skal indgå "produkter" fra linjefagene, de pædagogiske fag og praktikkerne, og der er krav om at sammenhænge mellem de forskellige produkter reflekteres.

Se studieordninger fra Blaagaard/KDAS, Zahle:

<http://blaagaard-kdas.ucc.dk/uddannelser/ordinaerlaerer/studieordninger/>

<http://zahle.ucc.dk/diverse/studieordning/?nav=rel>

Praktik

Praktik defineres som et selvstændigt *fag* i uddannelsen. Der er 24 ugers praktik i læreruddannelsen, og ved alle uddannelserne er der tænkt en progression ind i faget i forhold til, hvad man forventer, de studerende skal møde i praktikken. Som det følger af eksemplet nedenfor, forstås praktik som både en praktisk og analytisk kompetence.

Fagets identitet

Faget praktik har en grundlæggende betydning for uddannelsens professionsrettede karakter, og faget har dermed den sammenbindende funktion for undervisningen i uddannelsens fag og den studerendes arbejde på praktikskolen.

Faget praktik er karakteriseret ved to centrale kompetencer. Dels praktisk/pædagogisk kompetence, der retter sig mod lærerens arbejde med børn og unge, dels analytisk kompetence, der retter sig mod at undersøge egen og andres praksis med henblik på en fortsat udvikling.

Faget har derfor fokus på forholdet mellem praktiske og teoretiske erfaringsdannelser som forudsætning for den studerendes egen almene lærerfaglige læring og udvikling.

Læs mere: <http://www.fredersem.dk/vis/?id=265>

Praktiklæreruddannelsen:

Praktiklæreruddannelsen er for folkeskolelærere, der underviser lærerstuderende i praktik. Formålet med uddannelsen er at udvikle kompetencer som underviser, vejleder og bedømmer i faget praktik i læreruddannelsen. I studieordningen ved UC Lillebælt er uddannelsen beskrevet således:

Gennem uddannelsen vil du som praktiklærer opleve at få fornyet din indsigt i lærerarbejdet gennem det teoretiske grundlag indenfor pædagogik og didaktik. Uddannelsen kan som sådan også betragtes som en personlig opkvalificering og indsigt i det moderne lærerarbejde.

Den nye læreruddannelse har sat stort fokus på praktikken i uddannelsen. Praktikken fremhæves i den forbindelse som et fag, der har en sammenbindende funktion i uddannelsen. Det er derfor centralt for læreruddannelsen, at der uddannes langt flere praktiklærere. Faget praktik er organiseret i en 'Partnerskabsmodel', som er en samarbejdsaftale mellem praktikskole og seminarium (læreruddannelsesinstitution).

Følgende studieområder indgår i uddannelsen:

Pædagogik og didaktik under praktikfagets synsvinkel

Lærerprofessionalitet

lagttagelse, beskrivelse, analyse og vurdering af undervisnings- og læreprocesser

Praktikgruppen som et lærende team. Kommunikations-, lære- og samspilsprocesser

Vejledningens indhold og form: teori, metode og etik

Bedømmelse og bedømmelseskriterier

Omfang og organisering:

Uddannelsen organiseres med vekslende undervisnings- og studieformer og har et omfang på ca. 60 undervisningslektioner og 6 vejledningstimer pr. studerende til praktik og opgaveskrivning.

Arbejdsformer:

Studieøvelser, seminarer, oplæg fra medstuderende, opgaveskrivning og præsentation. En del af det samlede studium er reserveret selvstudium i form af læsning af litteratur og udarbejdelse af opgaver. Der er tilknyttet vejleder til hver enkelt studerende.

Læs mere: http://www.ucl.dk/content/dk/kurser/evu_katalogkurser/skolen_uddannelseskatalog_2010-2011/funktionsuddannelser/praktiklæreruddannelsen

Progression

Læreruddannelsen er bygget op omkring progressionsforløb knyttet til praktikkerne i uddannelsen. Ved læreruddannelsen Frederiksberg beskrives det således:

Progressionen skal sikre såvel praktiske som teoretiske erfaringsdannelser i den studerendes gradvise tilegnelse af lærerfaglige kompetencer. De praktiske og teoretiske elementer spiller sammen i uddannelsen og arbejder begge mod udvikling af den reflekterede professionelle praktiker, der kan varetage almene lærerfaglige opgaver såvel som sin egen fortsatte udvikling.

Progressionen i praktikken og i uddannelsen som helhed er tilrettelagt gennem en stadig større grad af decentring af den studerendes praktisk/pædagogiske kompetencer samt en stadig større grad af bevidsthed omkring anvendelsen af videnskabelig metode og akademiske arbejdsformer.

Decentreringen sker som en forskydning af fokus og optagethed fra at være koncentreret omkring børn, til også at omfatte børns udvikling og læreprocesser - børn som elever. Ligeledes sker en forskydning fra at være koncentreret omkring egen lærerrolle og relationerne til eleverne frem mod en mere nuanceret forståelse af den reflekterede viden- og indholdsbaseerede professionsudøver, der udvikler egne strategier og rutiner.

Praktikfaglig progression

*Den studerende på 1. årgang arbejder med fokus på den **nære relation** hvor den studerendes relation til eleverne er et naturligt omdrejningspunkt for praktikfaglige undersøgelser. Person(lighed) og identitet(er) er centrale begreber. **Jeg vil noget med nogen.***

*På andet studieår er der fokus på den **udvidede relation** hvor fokus skifter til også at omhandle den studerendes position som kommende underviser og samarbejdspartner for kolleger og forældre. Socialitet, handling og virksomhed er centrale begreber. **Jeg vil** noget med nogen.*

*På tredje studieår er der fokus på den **indholdsbaserede relation** hvor den studerende i højere grad indgår i et fagligt formidlingsforhold - undervisning, og tager selvstændigt initiativ. Faglighed og viden(sgrundlag) er centrale begreber. **Jeg vil noget** med nogen.*

*På fjerde studieår er fokus på den studerendes evne til selvstændigt at indgå i et **fagligt og professionelt fællesskab** og varetage lærerfaglige opgaver på et **reflekteret grundlag**. Det centrale begreb er her profession(alisme). **Jeg vil noget med nogen.***

Læs mere: <http://www.fredersem.dk/vis/?id=266>

Samarbejdsaftaler med universiteter

Ved Blaagaard/KDAS har man lavet samarbejdsaftaler med KU og RUC – aftaler, som giver studerende mulighed for at fortsætte studierne på et universitet. Dette tiltag orienterer sig mod en teoretisk opkvalificering mere, end det indarbejder praksis som læringsrum i tænkningen.

Samarbejdsaftale med KU og RUC

Lærerstuderende kan skifte til danskstudiet på Københavns Universitet eller fortsætter studierne på Roskilde Universitet efter et år. Omvendt sikrer samarbejdsaftalerne at UCC's lærerstuderende kan få nye studiekammerater på universiteterne.

Samarbejdsaftale om læreruddannelse mellem RUC og UCC

Den endelige aftale om et konkret uddannelsessamarbejde mellem Roskilde Universitet (RUC) og University College Capital (UCC) er nu en realitet. Studerende på RUC og UCC skal fremover kunne kombinere et læreruddannelsesforløb på RUC og UCC.

Dette tilbud er imidlertid kun første del af samarbejdsaftalens indhold. Straks efter sommerferien går man videre med tilsvarende planer for det sundhedsfaglige område og pædagoguddannelsen.

Allerede de studerende, der begynder deres uddannelse i august 2009, forventes at få tilbuddet om at skifte spor undervejs i studiet.

Det betyder, at de RUC-studerende skal kunne få mulighed for at hoppe over på UCC's læreruddannelse (Zahle, Blaagaard/KDAS eller Læreruddannelse Bornholm). Samtidig kan studerende fra UCC foretage det omvendte sporskift. De lærerstuderende får som tilvalg tilbudt et særligt tilrettelagt studieforløb, der sikrer adgang til en kandidatuddannelse på RUC. RUCs studerende får som tilvalg mulighed for et praktikforløb i folkeskolen, så de kan snuse grundigt til muligheden af at uddanne sig som lærere til grundskolen.

Læs her: <http://www.ruc.dk/ruc/omruc/pressemeddelelser/05012009/15072009/>

Skolebaseret læreruddannelse/uddannelsesstillinger/trainee

Ved læreruddannelsen i Vordingborg har man fra august 2009 udbudt en skolebaseret læreruddannelse. Ved at undervise cirka 7 timer om ugen på en lokal skole, mens man studerer i læreruddannelsen, er der nye muligheder for at koble arbejde og uddannelse.

Tæt kobling mellem teori og praksis

"Samtidig er der her en meget spændende mulighed for at kombinere teori og praksis på en anderledes måde end i den ordinære læreruddannelse. I den skolebaserede læreruddannelse har man sin gang på en skole, hvor man er ansat i en uddannelsesstilling. Man er tilknyttet en mentor og kan sammen med mentor drøfte iagttagelser fra arbejdet som lærer. Det giver nogle meget spændende muligheder for teori-praksis-samspil. Man skal være indstillet på lidt mere selvstudium end i den ordinære uddannelse, ligesom der i perioder vil være e-læring som supplement til den almindelige tilstedeværelses-undervisning, men netop for denne målgruppe er det ikke noget, der virker afskrækkende. Tværtimod virker den øgede frihedsgrad tiltrækkende på mange, der vælger den skolebaserede læreruddannelse. Vi er derfor meget glade for, at vi nu i University College

Sjælland kan tilbyde denne variation i måden at tage læreruddannelsen på, som supplement til den ordinære læreruddannelse, vi udbyder. Den ordinære læreruddannelse tiltrækker især mange unge ansøgere" slutter Gert Fosgerau.

Læs mere:

http://www.ucsj.dk/content/dk/uddannelse/larer/vordingborg/aktuelt/ny_mulighed_for_at_kombinere_arbejde_og_uddannelse

Ved læreruddannelsen Jelling kaldes det ikke for skolebaseret læreruddannelse men i stedet for uddannelsesstillinger. I denne model forlænges studieperioden fra 4 til 5 år.

De lærerstuderende på Læreruddannelsen i Jelling får fra det kommende skoleår mulighed for at søge en uddannelsesstilling på en skole i Vejle Kommune. De studerende bliver ansat på 1/3 tid, mens de 2/3 skal bruges på studierne. For at regnestykket skal gå op forlænges studieperioden fra 4 til 5 år. "Det giver en ganske unik mulighed for at kombinere teori og praksis i uddannelsen. De studerende vil bringe deres praksiserfaringer med tilbage på uddannelsen, hvor vi vil indrette studiet, så studier og virkelighed kommer til at gå op i en højere enhed" siger studierektor på Læreruddannelsen i Jelling Jørgen Juul.

Om lærernes holdning til aftalen siger formand for Vejle Lærerkreds Rikke Vagn-Hansen: "Ud over de mange åbenlyse fordele ved aftalen, håber vi at uddannelsesstillingerne også vil have den effekt, at det praksischok, som får nye lærere til at opgive jobbet næsten før de er begyndt, vil være ikke eksisterende for de nyuddannede lærere, som har været i en uddannelsesstilling".

Læs herom på: http://www.ucl.dk/content/dk/servicemenu/nyheder/maj-juni_2009/ny_aftale_om_uddannelsesstillinger

Ved læreruddannelsen Blaagaard/KDAS kaldes modellen for en traineeordning, og de studerende betegner det som et studiejob.

Trainee-aftale for lærerstuderende

*Professionshøjskolen UCC har i samarbejde med Gentofte Kommune indgået aftale om et pilotprojekt, hvor lærerstuderende får mulighed for at arbejde som undervisningsassistenter - eller **trainees** - på skoler i Gentofte.*

Bertel Haarder har opfordret kommuner og læreruddannelser til at udbyde uddannelser, der kombinerer studierne med job som undervisningsassistenter. På den måde kan man styrke uddannelsen og give en hånd til skolens lærere med undervisningen.

Fra Professionshøjskolen UCC bliver 3-4 tredje- og fjerdeårsstuderende ansat 13 timer om ugen i 30 uger om året. Projektet omfatter i første omgang tre skoler i Gentofte Kommune, og i de kommende år bliver alle kommunens 11 skoler inddraget.

Med ordningen får de studerende erfaring fra praksis, da meningen er, at de skal arbejde der, hvor

der er et fagligt behov. Samtidig får skolerne den kvalificerede hjælp, der er behov for.

For mere information, kontakt stabschef Lars Jacob Muchinsky, tlf. 4087 7610, ljm@ucc.dk

<http://www.ucc.dk/omucc/aktuelt/nyheder/trainee-aftaleforlaererstuderende.html>

Udviklingsprojekter

Ved de forskellige UC'ere, foregår der en del udviklingsprojekter, som har fokus på teori-praksisproblematikker. Man er blandt andet optaget af at undersøge studerendes tilknytning – i anden form end praktik – til praksis, og analyse af praksis kan indgå i læreruddannelsen.

Af udviklingsprojekter fra Zahle læreruddannelse kan nævnes:

- Biokemi i køkkenet
- Dialogiske arbejdsformer
- Faglig evaluering i skole og læreruddannelse
- Forum for dansk som andetsprog
- Ikt medier og læring
- It-baserede læringsmiljøer i matematik
- Integration af praktikjournalen
- Praksis i biologi linjefagsundervisningen
- Samfundsfagsundersøgelsen 2
- Skole-hjem samarbejde
- Tysk: Trinmålsbeskrivelser

Hvordan disse udviklingsprojekter har indflydelse på udviklingen af læreruddannelsens teori-praksisforståelser kunne undersøges.

Interview med en uddannelsesleder ved læreruddannelse

Ved et interview med uddannelsesleder ved Blaagaard/KDAS Gorm Bagger Andersen blev nogle af ovenstående fund uddybet og perspektiveret. Interviewet fremlægges her i referatform og med henvisninger til relevante igangsatte projekter, som blandt andet har til hensigt at udfordre teori-praksisproblematikken.

Gorm Bagger Andersen fortalte, at man på Blaagaard/KDAS har arbejdet med at forstå praksis som en treleddet størrelse:

1. Praksis som et datafelt – hvorfra man som studerende kan udvikle en undersøgelseskompetence
2. Praksis som opgaver, der skal løses, hvilket vil sige, at praksis er de professionsudfordringer, man som lærerstuderende møder i praktik

3. Praksis som refleksionsområder, hvilket vil sige de områder, som er interessante for uddannelse og profession. I denne forståelse betyder praksis et teoretisk felt.

Praksis er derfor mere og andet end praktik. De studerende lærer gennem læreruddannelsen at se på praksis og at være i praktik. Men de møder ikke praksis som "levet og erfaret hverdag" i en længere periode, da læreruddannelsen kun har 24 ugers praktik i alt.

Teori opfattes i læreruddannelsen som:

1. Teori er viden og praksis
2. Teori er redskaber til at gøre noget med
3. Teori er noget man bruger til at forstå noget med, hvilket vil sige, at teori er handlingsanvisende.

På Blaagaard/KDAS har man i studieåret 2009-2010 igangsat fire forskellige forløb, som kredser omkring teori-praksis-problemstillingerne i læreruddannelsen: Uddannelsesudviklere, varierede undervisningsformer, kollegiale sparrings- og refleksionsforløb og tværprofessionelle forløb.

Uddannelsesudviklere

I Blaagaards sommerbrev beskrives *uddannelsesudviklere* på følgende måde:

Uddannelsesudvikler-projektet

Generelt

Uddannelsesudviklernes kerneopgave er at danne bro, syntetisere og formidle mellem to arenaer henholdsvis (folke)skolearenaen og seminariearenaen gennem mestring af tre centrale 'fagligheder' og en kommunikativ 'overligger' i form af evaluerings- og formidlingskompetence.

Faglighederne er

- *Undervisningsfaglighed med dimensionerne fagfaglighed og didaktik*
- *Organisationsudviklingsfaglighed med dimensionerne implementering, styring og procesledelse og struktur- og kulturorganisering*
- *Vejlednings- og coachingfaglighed.*

Uddannelsesudviklerne skal i deres kompetenceudvikling – udover at arbejde med faglighederne - løbende forholde sig til de dilemmaer og udfordringer, der stilles i rollen bl.a. i forbindelse med:

- *løbende rolle-, identitets- og mandatafklaring og –forhandling*
- *dualiteten mellem legitimitet og legalitet*
- *konfliktende opgave- og rolleforståelser og – forventninger*
- *loyalitetsproblematikker*

Kravene til faglighederne, den kommunikative 'overligger' og arbejdet med dilemmaer og udfordringer omsættes til læringsmål inden for kategorierne viden, færdigheder og kompetencer. Helt konkret skal uddannelsesudvikleren gennem praksistilknytning, viden- og erfaringsdannelse initiere drøftelser i medarbejdergruppen omkring uddannelsesudvikling samt iscenesætte læringsrum, hvor sådanne dialoger/drøftelser finder sted, og hvor uddannelsesudvikleren forestår og faciliterer sådanne dialoger.

Uddannelsesudviklerprojektet er dermed dels et projekt for de enkelte uddannelsesudviklere, dels et projekt for underviserne på 1. og 2. årgang. De forskellige aktører har selvsagt forskellige roller og opgaver

Processen for gruppen af uddannelsesudviklere

Den enkelte uddannelsesudvikler vil skulle arbejde med/deltage i:

- *Et kompetenceudviklingsforløb fælles for alle uddannelsesudviklerne*
- *Et kompetenceudviklingsforløb af mere individuel eller gruppemæssig karakter, herunder sparring, gruppearbejde, erfaringsbearbejdning. Bl.a. i form af et antal temadage.*
- *Dokumentation – fx via logbøger*
- *Selvstændigt projekt vedr. de tre fagligheder, knyttet til folkeskole og til team*
- *Vidensudveksling og udvikling i samarbejde med team og andre kolleger*

Processen for lærerteam på 1. og 2. årgang

Underviserne på 1. og 2. årgang introduceres til uddannelsesudviklerprojektet i forbindelse med semesterstarten. Den enkelte underviser vil skulle arbejde med/deltage i:

- *Udviklings- og erfaringsudvekslingsaktiviteter i samarbejde med uddannelsesudvikler og knyttet til vedkommendes konkrete projekt*
- *Udviklingsaktiviteter i forhold til egen undervisning/aktivitet i læreruddannelsen, knyttet til arbejdet i team med uddannelsesudviklerprojektet*
- *Evaluering og vidensdeling*

Otte seminarielærere bliver uddannelsesudviklere, og deres opgave er blandt andet at sætte praksiskoblingsprojekter på dagsordenen i de lærerteams, der er i læreruddannelsen. Dvs. at man i 2009-2010 skal arbejde med analyse og refleksion over praksis eksempelvis gennem analyser af videooptagelser fra skolerne. Med uddannelsesudviklerne satser Blaagaard/KDAS på, at *seminarielærerne* gennem projektet kommer tættere på problemstillinger fra praksis.

Didaktiske kompetencer og varierede undervisningsformer

Et andet projekt har titlen **didaktiske kompetencer og varierede undervisningsformer**. Om dette projekt står der følgende i Blaagaard/KDAS' sommerbrev:

Projekt om didaktiske kompetencer og varierede undervisningsformer

Projektet om didaktiske kompetencer og varierede undervisningsformer er primært et fagligt metodik-kompetenceudviklings-projekt, sekundært et udviklingsprojekt for de enkelte grupper af undervisere, som deltager i forløbet. Målet er således, at underviserne får større viden om og helt konkret erfaring med anvendelsen af varierede undervisningsformer, og at der igangsættes en faglig-pædagogisk udviklingsdebat herom i forskellige grupperinger af undervisere.

Organisering:

Projektet består af følgende elementer:

A. Oplæg/undervisning/oplevelse om og af konkrete undervisningsformer. Enten på

Blaagaard/KDAS eller hos relevante samarbejdspartnere (herunder praktikskoler).

B. Studiekredsarbejde om undervisningsform(er)

- *Faglig debat/sparring og erfaringsudveksling i studiekreds om konkrete undervisningsformer.*
- *Konkret afprøvning/ anvendelse af undervisningsform på hold i læreruddannelsen superviseret af kollega fra studiekreds.*
- *Debat med superviserende kollega om undervisningsforløb med anvendelse af den valgte undervisningsform.*
- *Evaluering i studiekreds.*

Den enkelte underviser kan deltage på to niveauer: som almindelig deltager eller som projekttovholder. Sidstnævnte står for den konkrete koordinering af projektet og har afrapporteringsansvar i forhold til ledelsen.

Den enkelte underviser vælger sig ind på en af de opslåede studiekredse. Det anbefales, at man følges ad i team eller faggrupper, såfremt dette er muligt.

Konkret indhold:

På baggrund af diskussionerne i lærerråd og lærerrådenes forretningsudvalg er følgende metodik-centrerede områder udvalgt:

- 1. It-baseret undervisning. Herunder netbaseret undervisning, pædagogisk anvendelse af elektroniske whiteboards, inddragelse af multimedier, web 2.0 m.v.*
- 2. Cooperative learning.*
- 3. Inddragelse af børn i LU-undervisning. Herunder observationsrum, teori-praksis-kobling m.v.*
- 4. Praksis-undersøgende projektføløb som undervisningsform. Herunder (kvantitative/kvalitative) undersøgelsesformer.*
- 5. Storyline*
- 6. Drama/rollespil*

Deltagere:

Alle undervisere på 3. og 4. årgang. Dvs. linjefaglærere (excl. dansk, matematik, natur/teknik, fysik, KLM) samt underviserne i de pædagogiske fag (didaktik, pædagogik, psykologi).

I projektet afprøves forskellige former for undervisning: at undersøge gennem afprøvning.

Kollegial sparrings- og refleksionsforløb er et forløb, som integrerer de to ovennævnte tiltag:

- Teamarbejdet vedr. uddannelsesudviklerprojektet.
- Refleksions- og udviklingsarbejdet vedr. didaktiske kompetencer og varierede undervisningsformer.

Forløbet indledes med kompetenceudvikling vedr. overværelse, samtale om og refleksion over

hinandens undervisning.

1. og 2. årgang: Sparrings- og refleksionsaftale laves internt i det enkelte team.

3. og 4. årgang: Sparrings- og refleksionsaftale laves internt i de enkelte grupper i projektet om varierede uv.former.

Konkret indhold (forventet – endelig model er under udarbejdelse):

Kollega 1 overværer undervisning hos kollega 2 i ca. 2x1 lektioner (fx med 2 ugers mellemrum) og drøfter i ca. 2x1 time observationer og indtryk med underviser 2 med henblik på erfaringsudveksling og udvikling. Kollega 2 gør det samme med kollega 1.

I team/gruppe bruges ca. 2-3 timer på at drøfte indtryk og erfaringer samt evaluere forløbet.

Tværfaglige projekter

Det sidste projekt, som Gorm Bagger Andersen omtalte, er et tværfagligt projektforsøg, som er et samarbejde mellem studerende på læreruddannelsen Blaagaard/KDAS og pædagoguddannelsen Højvang/Ballerup i 2010.

Det tværfaglige element har samarbejdet mellem lærer og pædagog som hovedsigte. Herunder skal der konkret arbejdes med inklusions- og eksklusionsproblematikker.

Målet er, at den studerende får:

Kendskab til egen professionsidentitet.

Indsigt i andre professioner, som lærer/pædagog møder i praksisudøvelsen.

Mulighed for at kvalificere det tværfaglige samarbejde

Viden om inklusions- og eksklusionsproblematikker i skole- og institutions regi.

Undervisningen vil vægte, at den studerende:

erhverver sig relevante begreber om, hvordan den pædagogiske praksis fremtræder

bruger begreber, teori og metode til analytisk at forstå/udvikle didaktikken

diskuterer professionernes kompleksitet i en tværfaglig sammenhæng

erhverver sig et fagligt dobbeltblik, der giver den studerende et kendskab til professionens

funktioner og faglighed, men også en forståelse for relevante samarbejdsprofessioners funktioner, muligheder, begrænsninger samt forventninger til professionerne.

får indsigt i dialektikken mellem inklusion og eksklusion i pædagogisk arbejde

får indsigt i vilkår (fx i form af lovgivning) for tværfagligt samarbejde og inklusion

Organisering

Et centralt princip i organiseringen af elementet er, at lærer- og pædagogstuderende skal være sammen i blandede grupper igennem hele forløbet. Du vil således blive placeret i en gruppe med ca. 50 andre studerende, hvoraf ca. halvdelen er fra læreruddannelsen og den anden halvdel fra pædagoguddannelsen. I det konkrete arbejde underopdeles disse grupper således, at der dannes

mindre, faste samarbejdsgrupper bestående af 5-8 studerende med fast tilknyttet underviser/ vejleder.

Aktiviteterne i elementet vil foregå på læreruddannelsen Blaagaard-KDAS eller pædagoguddannelsen på enten Ballerup Seminariet eller Højvangseminariet. Se Skitse til plan for forløbet s.3.

Undervisningen

Undervisningen vil fokusere på diskussioner af professionsforståelser og tværprofessionel praksis, herunder inklusion og eksklusion. Undervisningen vil være projektbaseret, hvor studerende i grupper bl.a. undersøger hinandens professioner. Der veksles mellem læreroplæg, gruppearbejde med undersøgelse af hhv. lærer – og pædagogprofessionen, gruppearbejde med analyse og diskussion af cases vedr. det tværprofessionelle samarbejde og vejledning i grupper.

Undervisningen kan foregå fælles i den store gruppe eller på mindre hold.

Undersøgelselement og det skriftlige produkt

Som del af det tværprofessionelle element skal du i din faste gruppe på skole- og institutionsbesøg. Under jeres besøg skal I indsamle empiri i form af interviews, observation, spørgeskema, billedmateriale eller anden dokumentation. Dette kan være med lærere, pædagoger, skole- og institutionsledere eller børn. Omdrejningspunktet for empiriindsamlingen er de involveredes oplevelser og erfaringer med tværprofessionelt samarbejde i skole og institution. Empirien skal i bearbejdet form indgå i det afsluttende skriftlige produkt, som skal fremlægges. Produkt og fremlæggelse godkendes af holdets undervisere.

Opsamling af fund fra læreruddannelsen

Ud af de 18 hjemmesider hvorpå læreruddannelsen i Danmark præsenteres samt det enkelte interview, der er foretaget med en uddannelsesleder fra en læreruddannelse udledes 18 pædagogiske tiltag, som har at gøre med teori-praksis-forbindelser i uddannelsen:

Didaktik – et fag i uddannelsen: Didaktik er et selvstændigt fag i læreruddannelsen og har en lang tradition for at indarbejde metodiske og formidlingsmæssige problemstillinger i forholdet mellem lærer og elever. Faget er både et teoretisk og et praktisk fag og har særlige forpligtelser i forbindelse med de studerendes praktikperioder.

Innovation og entreprenørskab: er nye begreber og nye forståelser, der er på vej ind i læreruddannelsen og grundskolen. Der er tale om en diskursændring, som signalerer en drejning mod en mere praksis- og anvendelsesorienteret forståelse af måden, man kan arbejde på i uddannelse og skole.

Kollegiale sparringsforløb: er forløb, hvor underviserne i læreruddannelsen giver sparring på hinandens undervisning og ad den vej diskuterer, hvordan teori og praksisproblemstillinger bearbejdes i uddannelsen.

Lektiehjælp: er et initiativ, som en gruppe studerende har taget på en læreruddannelse. Initiativet giver de studerende mulighed for at øve sig på at lære elever et fagligt indhold. Det er forskellige vejlednings og læringsstrategier, der bringes i anvendelse, når en elev har brug for ekstra hjælp, og når en lærerstuderende skal tilrettelægge denne ekstrahjælp, så den formidles til eleven.

Mentorordninger eller pædagogisk vejledning: er et tiltag i flere læreruddannelser, hvor de studerende følges alle fire år af en pædagogisk vejleder. Det er særligt samspillet mellem praktikken og seminariets øvrige fag, som mentoren hjælper den studerende med at begribe. Mentorordningerne giver de studerende en mulighed for at være i en mere personlig relation til medstuderende eller lærere, da de kan komme til at tale om både uddannelsesforløb og de problemer, der er i undervisningen i hverdagen på læreruddannelsen.

Opgavebutikken: I opgavebutikken sker der en udveksling af viden mellem profession og uddannelse. Praksistilknytningen styrkes ved, at studerende i opgavebutikken får tilbudt autentiske problemstillinger at arbejde med. Dette kan være en inspiration og en indgang til at arbejde med teori og praksis gennem opgaveskrivning.

Partnerskabsaftaler: er et eksempel på, at aftaler mellem skoler/kommuner og læreruddannelser nu formaliseres, således at begge parter får gavn af at bringe de studerende i praktik. Partnerskabsaftalerne formaliserer pædagogiske bestræbelser som at få mentorordninger, professionsfora og lignende mødesteder til at fungere.

Plusfag: betyder, at lærerstuderende tilbydes et ekstra fag i uddannelsen. Det kunne se ud som om, dette ekstra fag går i retningen af et stærkere teoretisk perspektiv i uddannelserne, men det er ikke til at afgøre ud fra netsøgningen. I nogle læreruddannelser arbejder man med en akademisk toning/en akademisk streaming – og plusfaget kan have den karakter, men muligvis også være koblet til mere praksisnære oplevelser.

Portfolio – som lærings og dokumentationsredskab i uddannelsen: skal understøtte de studerendes læringsproces. Det er en meget brugt metode i mange af læreruddannelserne. Portfolioen skal skabe en sammenhæng mellem forskellige produkter fra forskellige linjefag, pædagogiske fag og praktik.

Praktik: er defineret som et selvstændigt fag i uddannelsen. Det har egne ckf'ere, og der er i studieordningerne indbygget en progression i faget i forhold til, hvad der i øvrigt foregår i uddannelsen. På den ene side er der tale om, at man tænker faget som et møde med nye og sværere udfordringer, på den anden side er disse udfordringer knyttet til det, der foregår i didaktik og linjefag. Det er derfor både en teoretisk og "praktisk" progression, der udgør rammen for faget.

Praktikvejlederuddannelsen: er for folkeskolelærere, der underviser lærerstuderende i praktik. Formålet med uddannelsen er at udvikle kompetencer som underviser, vejleder og bedømmer i faget praktik i læreruddannelsen. Folkeskolelærere uddannes til at kende til de didaktiske og pædagogiske diskussioner, der også pågår i læreruddannelsen.

Progression: er som ovenfor nævnt en del af praktikforståelsen i læreruddannelsen, men samtidig ligger der en grundlæggende progressionsforståelse i alle fagene. Læreruddannelsen er ikke modulopbygget, og der er ikke mange valgfagsmuligheder ud over de kurser, man kan tage som tilvalg, eller det plusfag, der ovenfor er beskrevet. Derimod er der en indbygget forståelse af, at man skal tilegne sig en grundlagsviden, - en kernefaglighed, som man kan bygge videre på. I denne progressionsforståelse indgår tolkninger af teori-praksisproblemstillinger løbende.

Samarbejdsaftaler med universiteter: findes ved et par af læreruddannelserne. Idéen er at give studerende mulighed for at forsætte studierne på et universitet. Dette tiltag orienterer sig mod en teoretisk opkvalificering af de studerende.

Skolebaseret læreruddannelse, uddannelsesstillinger eller traineeordning: er en ny læreruddannelsesmodel, hvor studerende får mulighed for at arbejde i skolen i et vist antal timer hver uge, og den teoretiske undervisning komprimeres på uddannelsesstederne. Der er modeller, hvor læreruddannelsen forlænges til 5 år, og andre modeller, der kræver mere selvstudium af de studerende. Resultater af, hvad denne model betyder for teori- praksisforbindelser, er endnu ikke afdækkede.

Tværfaglige projektforløb: er projektforløb, hvor pædagogstuderende og lærerstuderende i fællesskab arbejder med problemstillinger fra praksis. Gennem forløbet erfares tværfaglige problemstillinger, og praksisproblemer angribes ud fra forskellige professionsforståelser.

Uddannelsesudviklere: er et lokalt tiltag på en læreruddannelse, som skal give seminarielærere den opgave at sætte praksiskoblingsprojekter på dagsordenen i forskellige lærerteams. Man arbejder blandt seminarielærere med at analysere og reflektere empirisk materiale fra skoler.

Udviklingsprojekter: Der pågår i mange læreruddannelser udviklingsprojekter og skoleudviklingsprojekter med fokus på teori-praksis. I nogle projekter er studerende inddragede, i andre er det underviserne i uddannelserne, der står for udviklingen af uddannelsen. Projekter som uddannelsesudviklere og differentierede undervisningsformer er to eksempler på udviklingsprojekter, hvor underviserne bevidst arbejder med at udforske problemstillinger fra praksis. Mens det tværfaglige projektforløb er et eksempel på et projekt, hvor det er studerende, der udforsker praksis på nye måder.

Varierede undervisningsformer: er et udviklingsprojekt for undervisere i uddannelsen, hvor underviserne arbejder med et fagligt metodik-kompetenceudviklingsprojekt. Målet er, at

underviserne får større viden om og helt konkret erfaring med anvendelsen af varierede undervisningsformer, og at der igangsættes en faglig-pædagogisk udviklingsdebat herom i forskellige grupperinger af undervisere.

Pædagoguddannelsen

Netsøgning: Pædagoguddannelsen i Danmark

Pædagoguddannelsen udbydes af syv professionshøjskoler (PH Metropol undtaget) på i alt 27 uddannelsessteder i Danmark.³

Praktikken i pædagoguddannelsen udgør en tredjedel af den samlede uddannelse, og praktikperioderne tillægges en væsentlig betydning for sammenhæng mellem teori og praksis. I praktikken skal man både afprøve sig selv, indsamle viden og erfaringer og opnå kompetencer som en færdiguddannet pædagog. Her følger en typisk beskrivelse af "praktik":

Den studerende skal i praktikken deltage aktivt i det pædagogiske arbejde for at afprøve sig selv i et samspil med pædagoger og andre ansatte. I løbet af praktikken skal den studerende indsamle erfaringer om sig selv og det pædagogiske arbejde, igennem iagttagelser, beskrivelser, analyser og vurderinger af det pædagogiske arbejde.

Målet for de 3 praktikker tilsammen er at opnå færdigheder på en uddannet pædagogs niveau, således at den studerende kan varetage en lang række af de mangeartede arbejdsopgaver, som en pædagog udfører. Målet er at den studerende kan tage ansvar for sine handlinger i et fællesskab og kan argumentere for og reflektere over disse.

³ University College Vest, Bornholm, Frøbel/hovedstaden, Højvang/Ballerup, Gedved, Hjørring, Holstebro, Ikast, Jelling, Kolding, Odense V, Randers, Ranum, Thisted, Viborg, Åbenrå, Ålborg, København/Gentofte, Nordsjælland, Nykøbing F, Sydhavn, Jydsk, Peter Sarboe, Roskilde, Slagelse, Storstrøm/Vordingborg, Skårup

Læs mere: <http://froebel-hovedstaden.ucc.dk/praktik/>

Det er et gennemgående træk ved pædagoguddannelsernes hjemmesidetekster, at der sjældent skrives om en egentlig teori-praksisforskel. Alle siderne har mange fotos af studerende, der arbejder i praktikkerne eller udfører en eller anden form for projekt (skovtur, bål, leg med børn osv.). Det er praksis og praktik, der er i fokus i denne uddannelse.

En del film kan downloades på hjemmesiderne, og i disse film er der interviews med studerende om, hvordan det er at være pædagogstuderende, og hvad man laver i uddannelsen. Samtidig viser man, hvad man laver. "Dont tell it show it" – er et gennemgående træk ved pædagoguddannelsens måde at præsentere praktik og praksis på. Der er stort fokus på praksis, praksisser og praktikker i den måde som pædagoguddannelsen skriver om sig selv på.

Om teori og vidensbasering gennem teoretisk bearbejdning står der ikke meget på hjemmesiderne. Dog er der forskellige steder studerende, der udtaler sig om, hvad det indebærer at være pædagogstuderende, og her italesættes teori som noget, der er overraskende, vanskeligt og nødvendigt. Se nedenstående eksempel fra Herning pædagogseminarium:
<http://www.viauc.dk/paedagog/job.asp>

Hårdere end man tror..

Af Anne-Katrine Jensen

Michele Willaume Brændgaard går på næstsidste semester på idrætspædagoglinien. Før hun tog fat på studierne var Michele vikar på en specialske i Herning i et år. – Fordi jeg var vikar, blev jeg smidt rundt i alle afdelingerne, og det var jeg rigtig glad for. Jeg fik erfaring med mange slags mennesker og fandt ud af, at jeg ville være pædagog.

- Det er et hårdt studie, som ikke altid får den credit, det skal have.

Man hører så meget om, at alle kan blive pædagog, men jeg var overrasket over, at der er så meget skriftlighed og dokumentation i uddannelsen.

Teorien giver alligevel god mening, når man er ude i praktikken, fortæller Michele, der i en praktik tilrettelagde et bevægelsesforløb for en skizofren. – Der kunne jeg bruge teorierne til at afklare og planlægge forløbet. Det er virkelig gavnligt, at man ved, hvornår man skal støtte og hjælpe, og hvornår vedkommende kan selv.

Ikke sådan en, der sidder i hjørnet

Idrætlinien har de samme teoretiske fag som den almene linie, men ved siden af specialiserer de studerende sig i idræt og bevægelse, ligesom praktikopholdene har særligt fokus på emnet.

Michele har ikke fortrudt, at det blev idrætlinien: – uddannelsens fokus på krop og sundhed kan bruges på mange måder i det pædagogiske arbejde. De emner giver tit nogle gode diskussioner, også når man er i praktik.

Ved Pædagoguddannelsen VIA kobles beskrivelsen af praktik med en teoretisk problemstilling:

Praktik

På pædagoguddannelsen i VIA University College uddanner vi pædagoger, der har færdigheder til at handle i praksis, og som samtidig har kundskaber til at analysere og udvikle praksis.

Du opnår gennem undervisningen teoretisk indsigt, og samtidig får du via praktikken mulighed for at arbejde med børn, unge og voksne, der har brug for din viden og engagement i forbindelse med omsorg og støtte.

Du opnår viden og erfaring med forskellige pædagogiske opgaver inden for udvikling, læring og omsorg. Det betyder, at du bliver i stand til at udføre pædagogiske opgaver inden for et bredt arbejdsfelt på en kvalificeret måde.

Praktikperioderne har samlet en længde på cirka 14 måneder

På de forskellige hjemmesider identificeres en række tematikker, tiltag eller aktiviteter, der kobler teori og praksis.

Forskellige toninger af pædagoguddannelserne i Danmark/ Animationspædagog /outdoorpædagoger/ ridepædagog/...

Ved pædagoguddannelsen i Viborg er det muligt at uddanne sig til animationspædagog. Det er en særlig studieretning som tilgodeser en teoretisk og praktisk uddannelse inden for animationslinjen.

Ny uddannelse - Animationspædagog

Rollespil, musik, skøre indfald, tegning og computerspil? Er det noget for dig? Og kunne du tænke dig at bruge dine kreative evner sammen med børn, unge og voksne? Så bliv Animationspædagog på pædagoguddannelsen i Viborg.

Du får lov til at boltre dig i tegne- og redigeringsprogrammer, bygge figurer i modellervoks, lave scenografier i pap og på computer, skabe spændende historier og komponere lys og lyd til dine animationsfilm.

Som uddannet Animationspædagog, skal du bruge dine kreative interesser og færdigheder sammen med børn, unge og voksne. Og du lærer at bruge animationens mange muligheder til at udfordre og udvikle pædagogikken på din arbejdsplads.

Fra sandkasse til storyboard

Fra februar kan kommende pædagogstuderende vælge en ny animationslinje på VIA University College, Pædagoguddannelsen i Viborg. Hanne Pedersen er kvinden med idéerne bag den nye linje, som skal give fremtidens pædagoger endnu flere tangenter at spille på.

Hvis sproget ikke slår til, kan et stykke pap eller et avanceret computerprogram være løsningen.

Det mener Hanne Pedersen, som er hovedkraften bag den nye animationslinje på

Pædagoguddannelsen i Viborg, som er lavet i samarbejde med The Animation Workshop i Viborg.

Her vil en ny uddannelse give fremtidens pædagoger nogle redskaber, som flytter grænserne for,

hvordan man kommunikerer med børn.

"Det er fantastisk at se, hvordan børn kan kommunikere gennem film, tegninger eller figurer af modellervoks. Animationer er et sprog, som børn i høj grad anvender, og det skal vi anerkende og lære at bruge som pædagogisk redskab," siger Hanne Pedersen, som i mange år har undervist på The Animation Workshop.

Læs mere:

<http://www2.viauc.dk/paedagog/viborg/animationslinje/uddannelsen/Sider/hanne.aspx>

En anden variant af pædagoguddannelsen, som udbydes ved Gedved pædagoguddannelse, betegnes for Outdoorpædagoger. Uddannelsen er opbygget således, at alle praktikker tilrettelægges, så de studerende kan afprøve og udvikle deres færdigheder i outdoor-aktiviteter: teori og praksis bliver i denne uddannelsesvariant benævnt som "mestring":

På outdoorpædagoguddannelsen får du særlige kompetencer indenfor outdooraktiviteter.

Det betyder, at din uddannelse tilrettelægges således, at du får mulighed for at udvikle dine færdigheder i:

- *at mestre basisfriluftsliv*
- *at mestre træklating*
- *at mestre kano og kajak*
- *at mestre ridning med islandske heste*
- *at træne frem til motionsløb, idrætscross og adventure race*
- *at mestre forskellige boldspil*
- *at træne funktionel styrke*
- *at igangsætte udeleje*
- *at udvikle rollespil med høj grad af fysisk aktivitet*
- *at virke som frivillig instruktør/leder i DGI*
- *at skabe netværk med institutioner, organisationer og foreninger om at styrke fysisk aktivitet*
- *at yde førstehjælp*
- *at kunne motivere til et højt fysisk aktivitets niveau*
- *at anvende udendørspædagogik i forbindelse med børn, unge og voksne*

- at udvikle et stimulerende bevægelsesmiljøer for børn, unge og voksne
- at arbejde med fysisk aktivitet og sundhed i uderummet
- at planlægge og deltage i sundhedskampagner

Læs mere: <http://www2.viauc.dk/paedagog/outdoor/outdooraktiv/Sider/outdooraktiviteter.aspx>

En tredje variant er Ridepædagoguddannelsen, som udybdes ved pædagoguddannelsen i Nykøbing Falster.

Ny uddannelse til Ridepædagog i Nykøbing F. Ridepædagog er en helt ny uddannelse, fortæller Jørgen E. Olsen, uddannelsesleder i University College Sjælland. Dansk Ride Forbund har sammen med Pædagoguddannelsen Nykøbing F. indgået et samarbejde om at udbyde en ny 3½-årig professionsbacheloruddannelse til pædagog, hvor de studerende samtidig kan uddanne sig til ridepædagog. Som ridepædagog uddannes de studerende både til at kunne inddrage hesten i det pædagogiske arbejde og til at kunne undervise børn og unge på rideskoler, mv.

Uddannelsens indhold Pædagoguddannelsesdelen følger studieordningen og studieplanen for Pædagoguddannelsen i Nykøbing F. (læs evt. mere herom på www.ucsj.dk). Rideundervisningsdelen omfatter - ligesom pædagogdelen - både teori og praktik. I teoridelen undervises der bl.a. i hestens adfærd, ridning, psykologi, sikkerhed, hestehold og undervisningslære. Og i praktikdelen undervises der i ridediscipliner som eksempelvis dressur, ridebanespringning og ridning i naturen. Rideundervisningen forestås af en berider - og de studerende vil få mulighed for at tage Dansk Ride Forbunds ryttermærker. Uddannelsen som pædagog og ridepædagog finder sted på Campus Storstrøm i Nykøbing Falster og en nærliggende rideskole.

Læs mere: _

http://www.ucsj.dk/content/dk/uddannelse/padagog/nykobing_falster/ridepadagog?TemplateID=10

Innocamp

Innocamp er et didaktisk tiltag ved Kolding pædagoguddannelse. Her etableres et "Robinson"-univers, hvor studerende inden for et lukket rum skal løse opgaver:

Ud over traditionel undervisning på pædagoguddannelsen, er der også en række forskellige aktiviteter, som ikke kan kaldes traditionelle.

Det kan for eksempel være gæsteforelæsere eller innovative undervisningsformer. Hvad det sidste angår, kan det være en såkaldt innocamp. Der er tale om en innovativ undervisningsform, hvor de studerende lukkes inde i et rum uden mobiltelefoner eller anden kontakt til omverdenen. Her får det så en opgave, som samtidig er en konkurrence.

På sidste innocamp i Kolding fik 24 pædagogstuderende opgaven at komme med bud på, hvordan mennesker med funktionsnedsættelser kan få bedre demokratiske vilkår.

Forløbet kan ses på denne [video](#).

Læs mere: <http://ucsyd.dk/uddannelser/paedagog/arbejdsformer/>

Mesterlære

Mesterlære er en læringsform, som flere steder knyttes til den pædagogiske netuddannelse. Dette skyldes formentlig, at man som netstuderende er rigtig meget ude i praksis og følger de uddannede pædagogers arbejde og lærer heraf. Mens den teoretiske bearbejdning af, hvad der sker i uddannelsen foregår i "solo-rum" bag computeren. Her er to studerende beskrivelse af deres uddannelse som en mesterlæreuddannelse:

Vi går faktisk i mesterlære

Søren & Vibeke studerer over nettet og arbejder ved siden af

Søren Kibsgaard og Vibeke Skou kommer fra hver sin ende af Jylland, men går begge på 5. semester på netuddannelsen i Ranum. De er enige om, at det er en krævende, men samtidig privilegeret måde at uddanne sig på.

Vibeke har arbejdet flere år i sundhedssektoren, men valgte pædagogfaget, fordi hun gerne ville fokusere mere på udviklingspotentialet hos brugerne end på selve plejearbejdet. Søren har en baggrund som landmand, men har arbejdet med pædagogik i flere år og faktisk forsøgt sig med en almindelig pædagoguddannelse tidligere. "Det var bare ikke mig", fortæller han, "der var alt for meget teori og alt for lidt praksis". Vibeke supplerer: "På vores hold har vi en rimelig høj gennemsnitsalder og kommer med forskellige erfaringer og det er meget berigende i vores diskussioner, for det er aldrig fiktive ting, vi snakker om". Søren oplever tit, at han kan bruge diskussionerne på klassen og inspirationen fra undervisningen i det daglige arbejde. "På den måde

er det faktisk en slags mesterlære, vi går i”, forklarer han.

Sofatræk

Hvad angår det sociale på studiet, kræver det selvfølgelig også en ekstra indsats, når man ikke ses hver dag fra otte til fire. ”I starten havde vi mange todages samlinger og programmet er sådan, at man sagtens kan køre hjem. Men der er virkelig en fordel i at blive”, fortæller Vibeke: ”Vi bor på nethotellet, hvor der er indrettet sovesale og så får vi snakket sammen på kryds og tværs”.

De to studerende understreger dog kraftigt, at det kræver ikke så lidt selvdisciplin, når man kun skal møde på uddannelsesstedet en gang om måneden. ”Sofaen kan godt trække ret hårdt i en”, smiler Søren og fortsætter: ”særligt hvis man har familie og også arbejder en del ved siden af. ” Vibeke fremhæver da også, at det er vigtigt, at holde fast i sin projektgruppe i løbet af måneden og enten ses eller holde kontakten via Skype. ”Man skal selv have et drive for at holde sig i gang, når man ikke har et skema”, understreger hun. ”På den anden side kan man ikke planlægge alting. Sådan er det jo også, når vi kommer ud i institutionerne”, fortæller Vibeke, der også oplever, at holdninger og ansvarlighed er noget af det, der kendetegner de netstuderende, når de eksempelvis kommer ud i praktik.

Læs mere på http://artikler.vitusbering.dk/artikel.asp?artikel_id=892

Praktik

I pædagoguddannelsen er der både specialpraktikker og lønnede praktikker (den sidste variant afskaffes fra næste år). Der er i de fleste uddannelser udarbejdet praktikhåndbøger, som guider de studerende gennem praktikperioderne og de mange forskellige krav, der er til praktikkerne.

Her følger et eksempel på et uddrag fra en praktikhåndbog:

6.5 Praktikbearbejdelse.

Efter hver praktikperiode afsættes der en periode på seminariet til evaluering af praktikperioden. Her arbejdes både retrospektivt og perspektiverende med de studerendes praktikdokument, således at de enkelte overskrifter fra praktikperioderne sættes i samspil med undervisningen på seminariet.

Læs mere:

http://ucsyd.dk/fileadmin/user_upload/uddannelser/paedagog/Dokumenter/Praktikhaandbog.pdf

Praktikvejlederuddannelsen

Praktikvejlederuddannelsen er en uddannelse for pædagoger, der skal have pædagogstuderende i praktik. Den fokuserer på at udvikle faglige og praktiske kompetencer i vejledningen af

pædagogstuderende. Gennem en efteruddannelse af pædagoger tilstræbes det, at de studerende i deres praktikker møder praktikere, der er uddannede til at føre såvel teoretiske som praktiske diskussioner om uddannelsens indhold.

Praktikvejlederuddannelsen - til praktikvejledere på pædagoguddannelsen

Praktikvejlederuddannelsen er en selvstændig uddannelse på diplomniveau, som kvalificerer institutionerne til at forvalte deres uddannelsesansvar på pædagoguddannelsen optimalt.

Du udvikler intellektuelle, faglige og praktiske kompetencer til at vejlede pædagogstuderende i praktik og til at bedømme deres uddannelsesmæssige udbytte af praktikken.

Der arbejdes med teorier og begreber om moderniseringen som grundvilkår i pædagogisk arbejde, organisationskultur, voksnes læring, praksisviden og videnskabsbaseret teoretisk viden, vejledningsformer, magt og etik.

Du får kompetencer til at

- udvikle institutionen som uddannelsesinstitution
- vurdere institutionskulturens betydning for læringsmiljøet
- planlægge den enkelte studerendes praktik
- udvikle en bevidst vejlederprofil
- synliggøre skjulte magtmekanismer i relationen mellem den studerende, praktikvejleder og institution, evaluere og diskutere uddannelsesforløb.

Du får desuden redskaber til at formulere og præsentere

- den pædagogiske institutions uddannelsesopgave
- praktikvejlederens rolle i forhold til den pædagogstuderende og uddannelsesstedet
- pædagogiske værdier i uddannelsesplanen
- dilemmaer og modsætninger i praktikvejlederens rolle
- kriterier for vurderingen af den studerendes læreprocesser.

Undervisningen organiseres som et udviklings- og refleksionsrum i forhold til egen praksis og organisation og veksler mellem oplæg, studiegrupper og selvstudium. Det giver mulighed for erfaringsudveksling med ligestillede og for at få et helt nyt personligt netværk.

Uddannelsen har et omfang på 10 ECTS point svarende til seks ugers fuldtidsstudium.

Uddannelsen består af tre dele af hver to ugers varighed, som er tilrettelagt med fem ugers mellemrum, og berettiger til Statens Voksenuddannelsesstøtte (SVU), såfremt de øvrige betingelser er opfyldt.

Målgruppe

Personer med fast ansættelse som pædagog på et arbejdssted, der i henhold til Lov om uddannelse af pædagoger kan fungere som praktiksted, og med mindst to års praktisk pædagogfering.

Læs mere:

<http://www.ucc.dk/videreuddannelseogkonsulenttydelser/videreuddannelse/andrekompetencegivendeuddannelser/praktikvejlederuddannelsen.html>

Projektarbejdsformen

Ved pædagoguddannelsen Nordsjælland lægger man vægt på projektarbejdsformen som en læringsform, der styrker de faglige fællesskaber og gensidige læreprocesser. Arbejdsformen skal understøtte de studerendes møde med de mange forskellige livserfaringer, både studerende og praktikere har med sig.

Se nuancerne - gør en forskel

Pædagoguddannelsen Nordsjælland uddanner dig til at varetage opgaver, der vedrører menneskers udvikling, udfoldelse, læring og livskvalitet samt støtte til de mennesker, der har særlige sociale, psykiske eller fysiske behov.

Du vil gennem din uddannelse tilegne dig fagligt baseret viden om, hvordan du professionelt og empatisk skal forholde dig til de mennesker, udfordringer og muligheder, du bliver stillet overfor i en hverdag som pædagog. Dette i kraft af alle de mange forskellige typer af udfordringer, som uddannelsen indeholder og som vil udvikle dig både på det professionelle, faglige, sociale og personlige plan.

Pædagoguddannelsen Nordsjælland er et studie, men også mere end det. Det handler om, hvordan du ser mennesker, om din rolle i relationen til andre og om hvordan du kan gøre en forskel.

Fællesskab med plads til forskellighed

Du vil som studerende på Pædagoguddannelsen Nordsjælland møde en broget skare af mennesker i ordets bredeste betydning. Undervisere og nuværende studerende har forskellige erfaringer fra arbejdet i vuggestuer, børnehaver, SFO'er, klubber, døgninstitutioner, som gadeplansmedarbejdere, krisecentre mm. Vores studerende kommer med mange forskellige livserfaringer, har en stor aldersspredning og en kønsmæssig fordeling, der er mere ligelig end traditionelt indenfor det pædagogiske fagfelt. Forskelligheder er vores fælles styrke, fordi det giver mulighed for at udfordre hinanden personligt og fagligt.

Vi har valgt at styrke de faglige fællesskaber og gensidige læreprocesser ved at inddrage projektarbejdsformen løbende gennem hele uddannelsen for derved at skabe grundlag for at optimere dine samarbejdskompetencer, som er uomgængelige for al pædagogisk arbejde. Vi har bl.a. skabt en enestående mulighed for, at du kan udvikle dine faglige kompetencer (herunder liniefagskompetencer) i mødet med studiekammerater på tværs af årgangene og i samspil med underviserne. Her er erfaringsudveksling og videndeling helt central for din kvalificering til pædagog.

Læs mere: <http://paednord.ucc.dk/uddannelsen/>

Solutioncamps

Er en variant af et samarbejde mellem erhvervslivet og uddannelserne. Her præsenteres uddannelsen for en problemstilling fra praksis, og studerende i uddannelsen går ind i samarbejdet med erhvervslivet med en hensigt om at løse problemet – løse praksisfeltets problemer.

Helt fremme i skoene

Pædagoguddannelsen i Jelling er med helt fremme i udviklingen af pædagogfaget, og vores innovationsprojekter og studieformer gør os unikke. Vi arbejder fx også sammen med erhvervslivet omkring det, vi kalder "solutioncamps". Virksomheder beder os om hjælp med et specifikt problem, som vores studerende så finder løsninger på.

Læs mere: <http://www.ucl.dk/content/dk/grunduddannelse/padagog/jelling>

Studievejledning/mentorordninger

Megen undervisning er organiseret i hold/klasser, og til mange klasser er der knyttet en studievejleder, der kan hjælpe studerende med deres studiesituation. Studievejlederen har visse beslægtede funktioner med mentorer. Det viser sig, at mentorer på flere pædagoguddannelser er studerende, mens mentorer på læreruddannelserne er seminarielærere.

Mentorordning

Pædagoguddannelsen Sydhavn har siden januar 2008 haft en unge-mentorordning der hjælper unge PAU elever med støtte og vejledning fra unge pædagogstuderende indenfor områder, der kan varetages af disse. Herunder:

Hjælp til at klare skiftet mellem skole og praktik

Hjælp til eksamen,

Hjælp til større opgaver,

Hjælp til at stå op om morgenen og møde til undervisningen

En god kammerat

Hensigten med mentorordningen er, at forebygge frafald blandt unge elever.

Ungementorordningen på Pædagoguddannelsen Sydhavn er tværgående mellem uddannelserne i Sydhavn mellem PAU og pædagoguddannelsen.

Hvilket udbytte kan man få af at have en mentor?

Du får råd og støtte til at gennemføre din PGU-uddannelse

Du udvikler engagement i egen uddannelse

Du får hjælp til at holde styr på dit fravær

Du får hjælp til at være forberedt til undervisningen

Du udvikler en positiv indstilling til sig selv og sit uddannelsesforløb

Du oplever tryghed ved uddannelsesstedet

Er du interesseret i at få en mentor skal du kontakte din holdlærer eller studievejledningen på PAU

Hvilket udbytte får en mentor?

En mentor er en studerende som har lyst til at støtte en anden studerende i at gennemføre sin uddannelse:

Du bruger dine pædagogiske evner, din omsorg og uddannelse i praksis

Du får mentorkursus på 3 dage indeholdende emner som kommunikation og coaching

Du får et kursusbevis

Sociale arrangementer

Honorering i form af naturalier

Opfølgende supervision

Læs mere: <http://sydhavn.ucc.dk/hvadskerder/mentorordning>

Trainee-pædagog

Ved flere pædagoguddannelser præsenteres man for muligheden for at blive trainee-pædagog. Det er et forholdsvis nyt tiltag i uddannelsen, som ofte er struktureret på en måde, at man tre dage om ugen er i uddannelsen og to dage om ugen arbejder på en institution. Denne type uddannelse giver de studerende langt større praksiserfaring. Samtidig skal studerende deltage i de obligatoriske praktikker (findes der følgeforskning på dette uddannelsesdesign? Hvilke erfaringer bringer trainee-pædagoger med ind i pædagoguddannelsen, og påvirker denne form for uddannelse den traditionelle uddannelse?).

Trainee-pædagoguddannelsen

Trainee-pædagoguddannelsen er en ordinær pædagoguddannelse som gennemføres i tæt samarbejde mellem den studerende, pædagoguddannelsen og en pædagogisk arbejdsplads. Ordningen går ud på, at du har undervisning 3 dage om ugen og arbejder i din traineeinstitution 2 dage om ugen.

På traineeinstitutionen bliver du tilknyttet en mentor (pædagog), som udgør et vigtigt element i uddannelsen. Mentoren giver faglig sparring og hjælper med at forankre studieforløbet i en konkret praksis gennem hele uddannelsesforløbet. Du skal ansættes ¼ årsnorm gennem hele uddannelsesforløbet. Dog ophæves minimumskravet for årsnormen i de perioder, hvor du er i praktik.

Der skal etableres et formelt samarbejde mellem mentor og studielærer (underviser), som har til hensigt at skabe sammenhæng i trainee-pædagoguddannelsen for den enkelte traineestuderende. Praktik

Der er tre praktikperioder i hele uddannelsesforløbet. Alle praktikkerne afholdes udenfor traineeinstitutionen. Minimumskravet om ansættelse på ¼-del årsnorm ophæves derfor i denne periode.

1. praktikperiode har en varighed af 47 dage og ligger på 1. semester. Praktikken er ulønnet og du modtager SU.

2. praktikperiode er normeret til ½ år med en varighed på 26 hele arbejdsuger. Praktikken er lønnet.

3. praktikperiode afholdes i din traineeinstitution. Her er du i lighed med andre studerende er forpligtet 32,5 timer ugentlig og aflønnes med praktikløn.

For hver praktik tildeles den studerende en praktikvejleder ansat i praktikinstitutionen. I forbindelse med den tredje praktik bør mentor og praktikvejleder ikke være den samme person, idet den studerende her foretager et rolleskift fra at være ansat i institutionen til at være studerende

Læs mere: <http://paednord.ucc.dk/uddannelsen/traineeuddannelsen/>

Fire gode grunde til at blive traineestuderende

Stærk kobling mellem teori og praksis

Mulighed for at bibeholde tilknytning til eksisterende arbejdsplads

Studiematerialer stilles gratis til rådighed

Støtte og rådgivning fra mentor

Fire gode grund til at blive traineeinstitution

Adgang til den nyeste faglige viden via den studerende og uddannelsesmateriale

*Mulighed for at fastholde dygtige medarbejdere
Deltager i uddannelsen af egen profession gennem samarbejde med uddannelsesinstitution
Medvirker til at udvikle nye og anderledes samarbejdsformer med uddannelsesinstitution*

Læs mere: <http://paednord.ucc.dk/uddannelsen/traineeuddannelsen/firegodegrunde-studerende.html?nav=rel>

Trainee pedagog

*Vi lancerer også en helt ny form for pædagoguddannelse: Trainee

pedagogen

. Det er en uddannelse, du kan tage, hvis du arbejder eller får arbejde som pædagogmedhjælper på en institution, som har en partnerskabsaftale med Pædagoguddannelsen i Jelling. Du får en speciel uddannelsesplan, så du kan kombinere dit studie hos os med vikararbejde i institutionen. Arbejdet afhænger af, hvor meget institutionen kan tilbyde, og hvor meget, du har lyst til. Arbejde ved siden af er ikke obligatorisk for dig. Læs mere Trainee-pædagoguddannelse i Jelling*

Trainee-pædagoguddannelsen er beregnet for dig, der har eller får arbejde som pædagogmedhjælper på et opholdssted eller en institution, som vi har en særlig aftale med. Pædagoguddannelsen i Jelling har indgået en partnerskabsaftale med Vejle Kommune om at uddanne pædagoger på en helt ny måde. Vi kalder det for trainee-pædagoguddannelse.

Aftalen betyder

relevant erhvervsarbejde ved siden af studiet

du får tilknyttet en mentor under hele studiet fra din tilknytningsinstitution

samarbejde om en sammenhængende uddannelsesplan for dig, hvor både den teoretiske uddannelse og uddannelsen på institutionen samordnes. I uddannelsesplanen kan der også være indlagt kursus eller praktikophold i udlandet.

extras i form af relevante kursusforløb til at supplere din uddannelse

en sideuddannelse i Kulturelt Iværksætteri: Om at styre innovationsprocesser, om at kunne styre projekter, om at kende værdien af at arbejde med oplevelser, om projektøkonomi/fundraising m.m. Det handler først og fremmest om samarbejde. Samarbejde om at give den bedst tænkelige uddannelse, tilpasset de store udfordringer, det pædagogiske arbejdsmarked står overfor.

Hvis du vil være trainee

Du kan enten begynde med at opsøge de institutioner, sociale eller kulturelle tilbud, der er omfattet af ordningen, eller du kan søge ind på uddannelsen i Jelling og så sideløbende undersøge dine muligheder for at få en trainee-ordning.

Hvis du gerne vil vide mere om hvilke institutioner der er indgået partnerskabsaftale med kan du kontakte Trainee koordinator Anja Vesterby Høy via mail på avho@ucl.dk

Læs mere: <http://www.ucl.dk/content/dk/grunduddannelse/padagog/jelling>

Ny pædagoguddannelse styrker samspillet med praksis

En ny Trainee-pædagoguddannelse i Grenå skal være med til at uddanne og fastholde flere unge på Djursland

VIA University College og Grenå Kommune udbyder en ny Trainee-pædagoguddannelse i Grenå. De studerende får samme kompetencer som andre pædagogstuderende, men forskellen er, at de studerende på Trainee-uddannelsen knyttes til den samme institution allerede fra første studiedag. Det betyder, at de studerende skal være på uddannelsen tre dage om ugen og i praksis to dage.

”Den tætte kobling til praksis betyder, at de studerende får et grundigt kendskab til arbejdet med pædagogik og et sted, hvor de kan fordybe sig i pædagogiske aktiviteter. De kender målgruppen, kollegaerne og dagligdagen så de har alle muligheder for at forberede sig grundigt,” siger Erik Hygum, studierektor for Pædagoguddannelsen i Grenå.

Fastholder unge på Djursland

Institutionsleder Carmen Rios, leder af den Integreerede Institution Bønnerup Børnehave synes også ideen er god og hun er sikker på, at det vil gavne samarbejdet mellem uddannelsen og praktikstederne, når de studerende hører lige meget til begge steder.

”Jeg synes det er kanon, at de studerende kan være knyttet så tæt til os i lang tid. Det er altid interessant at få studerende på besøg, men med Trainee-uddannelsen får vi en kontinuitet, hvor vi hele tiden kan vejlede og støtte den studerende, fordi vi kender vedkommende og kan følge med i udviklingen,” siger Carmen Rios.

Hun lægger også vægt på, at uddannelsen kan være med til at fastholde unge mennesker på Djursland.

”Det er væsentligt at tilbyde uddannelser på Djursland, så vi kan skabe miljøer, der er interessante for unge mennesker. Ellers forlader de bare egnen. Hvis de rejser væk for at få en uddannelse, risikerer vi, at de ikke vender tilbage. Hvis vi derimod uddanner dem på Djursland og oven i købet knytter dem til en arbejdsplads, tror jeg flere vil blive efter endt uddannelse,” siger Carmen Rios. Hendes eneste bekymring er om de studerende får tid nok til den teoretiske del af uddannelsen. Men det mener Erik Hygum bestemt ikke er noget problem.

”I løbet af uddannelsen får de studerende lige så mange undervisningstimer som i den almindelige pædagoguddannelse, men timerne er koncentreret på færre dage. Og det kontinuerlige samspil med praksis er med til at forankre den teoretiske undervisning, som hele tiden vil være i spil, når de studerende afprøver den i deres institution,” siger Erik Hygum.

Samarbejde med turistindustrien

Som en ekstra gevinst tilbyder uddannelsen, at de studerende kan tage et kursusforløb, hvor de bliver uddannet indenfor kultur, event og oplevelsesøkonomi. Her skal de arbejde sammen med en af de mange turistinstitutioner på Djursland og lære at kombinere deres pædagogiske kvalifikationer med markedsføring, turisme- og oplevelsesøkonomi, samt planlægning og gennemførelse af events.

"Forløbet er frivilligt, men med mulighed for at kombinere det med linjefaget Værksted, Natur og Teknik. I samarbejdet med turistattraktionerne kommer de studerende til at bruge deres kompetencer på helt nye arbejdsområder, og de udvider på den måde deres fremtidige arbejdsmuligheder," siger Erik Hygum.

Læs mere: http://artikler.vitusbering.dk/artikel.asp?artikel_id=1203

Teori - traditionel vidensformidling

Der foregår traditionelle og klassiske formidlingsfora i pædagoguddannelserne, hvor en ekspert inviteres ind i uddannelsen og gæsteforelæser for et hold studerende.

Foredrag

På Pædagoguddannelsen København/Gentofte har vi på begge uddannelsessteder tradition for at afholde fællestimer med foredrag, hvor studerende og ansatte kan møde hinanden til et fagligt input på tværs af klasser, årgange og faglige interesser.

Forskellige foredrag

Studerende på begge steder kan høre 6-8 foredrag på hvert sted i løbet af et studieår. Nogle foredrag bliver holdt af forskere, pædagoger, politikere eller andre uden for pædagoguddannelsens vægge. Andre holdes af studerende eller undervisere.

Up to date med viden og praksis

Arrangementerne er en vigtig del af vores uddannelsesstilbud til vores studerende. Det er her den teoretiske ballast bliver ført up to date, og her vi bliver inspireret af nye måder at udføre pædagogisk arbejde på.

Teori formidles også som traditionel klasseundervisning, hvor man læser en tekst og diskuterer stoffet.

Tværs – uddannelser på tværs

Ved Holstebro pædagogseminarium beskriver man, hvordan det at kunne tænke og arbejde tværfagligt også er en kompetence, der hjælper en til at overkomme problemer i praksis.

Uddannelse på tværs

Menneskers liv, hverdag og problemer optræder ikke adskilte i fag og uddannelser. De optræder i helheder. Derfor må den der arbejder med mennesker kunne se muligheder ud over egen viden og erfaringer og kunne finde relevante samarbejdspartnere, der kan bidrage med andre perspektiver og kompetencer, for på kvalificeret vis at kunne varetage de udviklings- og omsorgsopgaver, der er forbundet med det pædagogiske arbejde.

I løbet af uddannelsen skal du lære at samarbejde og løse konkrete opgaver sammen med studerende fra andre uddannelsesretninger.

På tværs af forskellige fag fra andre uddannelser - sygeplejerske, fysioterapeuter, ergoterapeuter og socialrådgivere - lærer at samarbejde med personer fra andre fagområder til løsning af konkret opgaver.

Fordi vi er i et stort hus sammen med mange andre uddannelser er det tværfaglige i fokus hos os.

Tværs Kommune fik hjælp fra VIA studerende

Fremtiden for Julie Tværsbo på 10 år, ser ikke alt for lys ud. Hun har oplevet det ene omsorgssvigt efter det andet, og problemerne tårner sig nu så voldsomt op, så det er åbenlyst for pædagoger, lærere, sundhedsplejersken og hendes socialrådgiver at den er helt gal.

Med udgangspunkt i Julies sag tog ergoterapeut-, fysioterapeut-, lærer-, pædagog-, socialrådgiver-, og sygeplejerskestuderende fra Campus Holstebro sagen i egen hånd, for at hjælpe Julie på rette vej.

De studerende arbejdede i grupper, og det blev en øvelse i at arbejde på tværs af professioner. De forskellige professioners faglighed og handlingsmuligheder blev sat i spil. De studerende fik trænet de samarbejdsrelationer, som de uundgåeligt står med, den dag de står med deres uddannelsesbeviser i hånden.

"Bekendtgørelserne for vore uddannelser forpligtiger os på tværprofessionelt samarbejde. Det lever vi gerne op til, og det ser ud til at vi i projektet har fundet en form, hvor teori og praksis bliver sat i nogle meget realistiske professionsrettede sammenhænge," siger en af tilrettelæggerne Torben Roswall.

Dagen afsluttedes med en debat, hvor de forskellige arbejdsgrupper kunne rejse deres problemstillinger over for et panel af professionelle behandlere.

"Det var en super god dag. Vi fik indblik i de andre uddannelsers ressourcer og fagligheder og ikke mindst i, hvordan vi kan bruge hinanden. Det ruster os alle bedre til arbejdet med børnene," siger lærerstuderende Minna Saurbrey Møller

Grupperne fik klaret paragrafferne for Tværs Kommune. Fremtiden ser nu meget lysere ud for Julie.

<http://www2.viauc.dk/paedagog/holstebro/uddannelsepaatvaers/Sider/uddannelsepaatvaers.asp>

x

Udviklingsprojekter

Udviklingsprojekter, hvor studerende indgår i udviklingsprocesserne, er en arbejdsform, hvor teoretiske og praktiske problemstillinger bearbejdes gennem en akademisk tilgang. Dette kan også være en måde at bygge bro mellem teori og praksis.

Udviklingsprojekter

Pædagoguddannelsen på Peter Sabroe er professions- og udviklingsbaseret. Vi holder øje med at det der foregår i uddannelsen er relevant for udøvelsen af faget. Og vi holder øje med hvordan faget udøves, og om det kan gøres bedre. Derfor engagerer vi os i forskning og i udviklingsarbejde. Vi vil gerne blive klogere og vi vil gerne medvirke til udvikling af det pædagogiske arbejde.

Undersøger og udvikler

Udviklingsarbejde prioriteres på Peter Sabroe ved, at der gives tid til, at underviserne kan arbejde

med projekter, der undersøger og udvikler aspekter der har relevans for uddannelsen af pædagoger. Det kan både være at erhverve ny viden af betydning for professionen og at afprøve og undersøge ny viden og metoder, der har betydning for selve undervisningen og uddannelsen. Studerende kan inddrages direkte som deltagere i undervisernes udviklingsprojekter eller indirekte ved at få formidlet den viden og erfaring, som underviserne får. Udover de udviklingsprojekter, som Peter Sabroe selv sætter i gang og selv prioriterer ressourcer til, kan underviserne deltage i udviklingsarbejde i Udviklingsdivisionen i VIA University College.

Læs mere:

<http://www2.viauc.dk/paedagog/petersabroe/udviklingsprojekter/Sider/udviklingsprojekter.aspx>

Vidensnetværk

Ved pædagoguddannelsen i Kolding findes et vidensnetværk for praktikvejledere ved pædagoguddannelsen

Vidensnetværk er i denne sammenhæng et samarbejde mellem ansatte i praksisfeltet og UC Syd, Koldings undervisere, hvor deltagerne diskuterer og udvikler fælles viden.

Netværksarbejdet udmøntes i flere projekter, men vidensnettene arbejder også med at etablere forskellige typer af samarbejdsformer mellem institutionerne og seminariet, der rækker ud over det traditionelle samarbejdsforum med en studerende og dennes praktikforløb som omdrejningspunkt.

<http://ucsyd.dk/uddannelser/paedagog/praktikken/til-praktikvejledere-i-kolding/>

Ved UCSjælland findes et faglig netværk med titlen *Praktik og profession* under ledelse af Randi Andersen og med tilknytning til forskningsnetværk RUC.

http://www.ucsj.dk/content/dk/udvikling/praktik_og_professioner

I dette netværk er der gennem de seneste par år gennemført forskellige udviklingsprojekter med fokus på praktik og teoretisk kvalificering:

- portfolio og læring
- samarbejde mellem praktiksted og uddannelsessted
- tværprofessionelt samarbejde i praktikken
- osv.

Ved VIA findes et Center for Skole- og Institutionsstudier. Herunder er der et par interessante udviklingsprogrammer med titlen: "Samspil mellem profession og uddannelse" og "Didaktisk udvikling", som både er af interesse for læreruddannelsen og pædagoguddannelsen.

Samspil mellem profession og uddannelse

Det er i forskellige inden- og udenlandske undersøgelser dokumenteret, at relationen mellem pædagog- og læreruddannelse og de professioner, der uddannes til, er problemfyldt. F.eks. oplever lærerstuderende og nyuddannede lærere, at deres uddannelse betyder mindre end deres personlige livsbaner, når de planlægger og gennemfører undervisning i praksis. Det er programmets omdrejningspunkt at undersøge forholdene mellem uddannelse og profession, og hvordan samspillet kan udvikles, således at uddannelse er med til at kvalificere praksisudøvelsen. Undersøgelser kan omhandle forhold mellem praktik og uddannelse, forhold mellem institutionel og ikke-institutionel læring, nyuddannedes møder med praksis m.v.

Projekter under dette program:

[Bachelorprojekter ud i skolen](#)

[Diskurser i Læreruddannelsens praktikrum](#)

[Ekspert i undervisning](#)

[Fag, praktik og pædagogik i læreruddannelsen](#)

[Feltarbejde som læreproces og læringsrum i pædagoguddannelsen](#)

[Teaching-lab](#)

Programkoordinator:

Andreas Rasch-Christensen, Udviklingsdivisionen (ar@viauc.dk)

Projektmedarbejdere:

Martin Søland Klausen, Læreruddannelsen i Silkeborg

Inger Maibom, Læreruddannelsen i Silkeborg

Lisbeth Lund, Pædagoguddannelsen i Randers

Louise Kirkegaard Lomborg, Læreruddannelsen i Århus

Karen Hedegaard, Læreruddannelsen i Nr. Nisum

Didaktisk udvikling

Den viden og de færdigheder, som indgår i uddannelsernes faglighed, er kompleks og på mangfoldige måder flettet sammen med samfundsforholdene, de kulturelle mønstre og den subjektive håndtering af disse. Set i det lys har den fagdidaktiske forskning og udvikling i Danmark været underprioriteret. Programmets fokusområde er undersøgelser af undervisningsfagernes og professionsområdernes didaktik, set i et samspil mellem almen didaktik, fagdidaktik og metadidaktik. Undersøgelserne skal være med til at udvikle curriculum, undervisning, formidling og læreprocesser, dels i VIAs egne uddannelser, dels inden for de professionsfelter VIA uddanner til.

Projekter under dette program:

[Fra praktikerfaring til professionsudvikling](#)

[Læseforståelse - undervisning eller kontrol?](#)

[Didaktisk undersøgelse af kompetencebegrebet i matematik](#)

[Udeundervisningsdidaktik i læreruddannelsen](#)

Programkoordinator:

Frits Hedegaard Eriksen, Læreruddannelsen i Skive (fhe@viauc.dk)

Projektmedarbejdere:

Henrik Scheel Andersen, Læreruddannelsen i Skive

Nina Bang Gøttsche, Læreruddannelsen i Skive
Charlotte Poulsen, Læreruddannelsen i Silkeborg
Lars Ustrup, Læreruddannelsen i Silkeborg
Peter Knøss, Læreruddannelsen i Århus
Henning Westphael, Læreruddannelsen i Århus

Interview med uddannelsesleder ved pædagoguddannelsen

Anne Kirstine Nielsen er uddannelsesleder ved pædagoguddannelsen Nordsjælland, Professionshøjskole UCC, og har der haft et særligt ansvar for arbejdet med den nye traineepædagoguddannelse. Hun siger i et telefoninterview at

Traineepædagoger skal bygge bro mellem teori og praksis

Hun siger i et interview, at traineeuddannelsen netop er et svar på de problemer, man har med at forene teori og praksis i den ordinære pædagoguddannelse. I traineeuddannelsen vil der ske en kontinuerlig ugentlig vekselvirkning mellem teori og praksis, da de studerende er tre dage på uddannelsesinstitutionen og to dage på den pædagogiske arbejdsplads. Det giver uddannelsen en unik mulighed for at inddrage praksis i fagene, og det giver arbejdspladserne en unik mulighed for at arbejde mere teoretisk reflekterende. Dette tiltag er nødvendigt, da man har problemer med at fastholde studerende i uddannelsen. Man hører tit studerende beklage sig over at teori og praksis hænger for dårligt sammen. De forstår ikke, hvad de skal bruge teorien til, og de kan ikke altid se, hvordan den kan hjælpe dem med at løse pædagogiske problemstillinger i praksis. Teori skal ikke være foreskrivende, og derfor arbejder man i pædagoguddannelse med udgangspunkt i en tænkning om at teori både er til *for* praksis, og teori er til *om* praksis. Denne distinktion kan være vanskelig at begribe for nogle studerende, og derfor tror Anne Kirstine Nielsen på, at man i traineepædagoguddannelsen vil få mulighed for at arbejde med teori og praksis på nye måder. Traineepædagoguddannelsen er endnu ikke blevet en realitet ved pædagoguddannelsen Nordsjælland, da man ikke har fået ansøgere nok til den, men Anne Kirstine vurderer, at der er tale om startproblemer, og man arbejder på at få den etableret til efteråret 2010. Underviserne i pædagoguddannelsen er godt gearet til at uddanne traineepædagoger, da de har mindst 10 års erfaring med meritstuderende i pædagoguddannelsen. Meritstuderende efterspørger meget direkte sammenhænge mellem teori og praksis, og derfor er det ikke nyt for pædagoguddannelsens undervisere at praksissspørgsmål presser sig på i undervisningen.

Praktik og indkald til uddannelsesinstitutionen

I den ordinære pædagoguddannelse er de studerende i praktik først i 3 måneder og så i 2 X ½ års lønnet praktik. De lønnede praktikperioder er lange, og det bevirker at studerende føler sig "på arbejde". De glemmer, at de er en del af en uddannelse. Derfor indkalder man dem til uddannelsesinstitutionen for at teoribearbejde de erfaringer, de får gennem praktikperioden, men denne måde at integrere teori og praksis på giver ikke de samme muligheder som en 57

traineepædagoguddannelse vil give, fordi man der løbende og kontinuerligt vil kunne bygge bro mellem teori og praksis.

De lange praktikperioder i den ordinære pædagoguddannelse har den fordel, at pædagogstuderende lærer arbejdspladserne virkelig godt at kende. Det betyder at pædagogstuderende sjældent mødes med et praksischock, når de er færdiguddannede. Pædagoguddannelsen har tradition for at tage udgangspunkt i praksis, og en stor del af uddannelsen orienterer sig mod det kommende arbejde.

Det nære studiemiljø

Anne Kirstine Nielsen betoner et andet vigtigt forhold i forbindelse med fastholdelsesproblematikken. Det er vigtigt, at man på uddannelsesinstitutionerne arbejder med at udvikle et nært studiemiljø. De studerende organiseres i studiegrupper på 10 – 12 studerende, og de skal føle, at de hver især bliver set og hørt. Samtidig betyder fællesskabet og det kollektive læringsrum meget i uddannelsen. Det at skabe fælles læreprocesser og arbejde med et demokratisk aspekt i uddannelsen støtter individet og den kollektive forståelse. Pædagogstuderende understøttes i de læreprocesser, hvor de skal forstå og fortolke en viden, og der har det nære studiemiljø stor betydning.

Opsamling af fund ved pædagoguddannelsen

Ud af de 27 hjemmesider hvorpå pædagoguddannelsen i Danmark præsenteres samt det enkelte interview, der er foretaget med en uddannelsesleder fra en pædagoguddannelse, udledes 11 tiltag, som har at gøre med teori-praksis-forbindelser i uddannelsen.

Særlig toning af pædagoguddannelsen: nogle uddannelsessteder slår sig op på at uddanne animationspædagoger, andre skriver om outdoorpædagoger eller ridepædagoger. Det er et særligt træk ved pædagoguddannelserne, at de profilerer sig på forskellige "temaer" eller interessefelter, som kan tiltrække bestemte studerende.

Innocamp: er et eksempel på en innovativ undervisningsform, hvor de studerende lukkes inde i et rum uden mobiltelefoner eller anden kontakt til omverdenen. Her får de en opgave, som samtidig er en konkurrence. Metodikken er inspireret af Robinson-programmet fra fjernsynet.

Mesterlære: studerende på netpædagoguddannelser går i mesterlære. Det bliver beskrevet som et fuldtidsjob i den pædagogiske sektor, hvor de tager netuddannelse ved siden af og reflekterer deres erfaringer fra hverdagens praksisser med medstuderende på nettet. De deltager i undervisning på uddannelsesstedet en gang om måneden, derfor fylder praksis meget i denne variant af uddannelsen.

Praktik: er en stor del af pædagoguddannelsesforløbet. Den fylder i alt 7 uger, og mange forskellige krav til praktikens indhold er beskrevet i studiehåndbøger på de forskellige pædagoguddannelsers hjemmesider.

Praktikvejlederuddannelsen: er en uddannelse for færdiguddannede pædagoger, der skal have pædagogstuderende i praktik. Den fokuserer på at udvikle faglige og praktiske kompetencer i vejledningen af pædagogstuderende. Gennem efteruddannelse af pædagoger tilstræbes, at de studerende i deres praktikker møder praktikere, der er uddannede til at føre såvel teoretiske som praktiske diskussioner om uddannelsens indhold.

Projektarbejdsformen: fremhæves som en læringsform, der styrker det faglige fællesskab og de gensidige læreprocesser. Arbejdsformen understøtter de studerendes møde med erfaring, praksis og teori.

Studievejledning og mentorordninger: mentorerne i pædagoguddannelsen er ofte ældre studerende, der i en "storebror/storesøster – ordning" guider de yngre årgange gennem uddannelsen. Mentorordning og studievejledning er beslægtet med studiesociale og studiefaglige samtaler, hvor det er muligt at føre en dialog om de problemer, de studerende møder igennem uddannelsen.

Trainee-pædagog: Ved flere pædagoguddannelser præsenteres man for muligheden for at blive trainee-pædagog. Det er et forholdsvis nyt tiltag i uddannelserne, som ofte er struktureret på en måde, hvor man tre dage om ugen er i uddannelsen og to dage om ugen arbejder på en institution. Denne type uddannelse giver de studerende langt større praksiserfaring. Samtidig skal studerende deltage i de obligatoriske praktikker.

Teori i en traditionel formidling: Formidling af teoretisk viden forstås også som noget, der formidles i traditionel forstand. Forelæsninger, gæstelærere, ekspertudsagn o. lign.

Udviklingsprojekter: i flere pædagoguddannelser pågår udviklingsprojekter, hvor de studerende deltager sammen med undervisere fra uddannelsen og pædagoger fra praksisfeltet. I disse projekter møder studerende både teoretiske og professionspraktiske problemstillinger.

Vidensnetværk: etablerer forskellige typer af samarbejdsformer mellem institutioner og seminarier. Det rækker ud over det traditionelle samarbejdsforum med en studerende og dennes praktikforløb som omdrejningspunkt.

Diplomingeniøruddannelsen

Netsøgning: Diplomingeniøruddannelsen

"Din cykel, dit fjernsyn, dit skrivebord og din MP3-afspiller - alt sammen er resultater af en kompliceret produktionsproces. En proces netop diplomingeniøren i produktionsteknik er ekspert i at udvikle og vedligeholde. Sagt med andre ord: Hvis dit skrivebord holder, hvis din MP3-afspiller virker, hvis fjernsynet ikke flimrer og cyklen ikke ekser, så skyldes det med stor sikkerhed, at en god produktionsingeniør står bag!"

(<http://www.sdu.dk/Uddannelse/Fuldtidsstudier/Diplomingeniøer/Produktionsteknik.aspx>)

Diplomingeniøruddannelsen er en professionsbacheloruddannelse, der er opbygget så den uddanner i mange forskellige retninger. Man kan eksempelvis blive diplomingeniør i bygningsdesign, datateknik og it, integreret design, interaktivt design, kemi, mekatronik, eksport, aktiv teknologi, bioprocesteknologi, business development, trafik og transport, og mange andre retninger. (se www.ug.dk og <http://www.uc-dk.dk/da/professionsbachelor/tekmerkuddann.html>).

Uddannelsen kan tages ved 8 uddannelsesinstitutioner i Danmark. ⁴

⁴ DTU (Lyngby), IHK(Ballerup), SDU (Odense og Sønderborg), IHA (Århus), Erhvervsakademiet Århus, VIA- Horsens, Herning (AAU), Esbjerg (Ålborg Universitet).

Teori og praksis virker som integrerede dele af hele Diplomingeniøruddannelsen. Forbindelsen mellem teori og praksis er en indbygget progression i uddannelsen, idet man gennem teoriundervisningen forsøger at finde løsninger på praktiske/tekniske problemer.

Uddannelsen til diplomingeniør varer 3½ år, og giver dig et solidt fagligt fundament, der både består af teori og praksis. På diplomingeniøruddannelsen får du en specialiseret viden, og gennem praktik og projekter lærer du at omsætte din viden til konkret handling.

<http://www.sdu.dk/Uddannelse/Fuldtidsstudier/Diplomingenioer.aspx>

I det følgende er udvalgt tematikker, der viser, hvordan man i uddannelsen arbejder med teori og praksis, og hvordan man indarbejder delene i diplomingeniørernes uddannelsesforløb.

Arbejdsmarkedsviden

Viden om arbejdsmarkedet og de forhold, som studerende kan forvente at uddanne sig til, er en del af selve diplomingeniøruddannelsen. På hjemmesider, der skal guide studerende ind i uddannelserne, præsenteres også relevante jobmuligheder, virksomheder og karrieremuligheder.

Viden om arbejdsmarkedet

I slutningen af studiet skal du i et helt semester have et praktikophold i en dansk eller udenlandsk virksomhed. Gennem praktikken får du en værdifuld indsigt i, hvad din rolle bliver, når du som færdiguddannet ingeniør kommer ud på arbejdsmarkedet. Efter praktikken slutter du af med specialiseringskurser og laver dit afgangsprøveprojekt – ofte med afsæt i dit praktikophold.

Læs mere: <http://www.dtu.dk/Uddannelse/Diplomingenioer.aspx>

Dit første job bliver sandsynligvis i en produktions- eller servicevirksomhed, fx i udviklingsafdelingen, men mulighederne er mange. Diplomingeniører beskæftiger sig med alt fra bygningskonstruktion og –projektering over udvikling af it-systemer og elektronik til miljørådgivning. Du kan også komme til at konstruere alt fra vindmøller til høreapparater. Viften af jobmuligheder er bred. En del ingeniører får senere i deres karriere ledende stillinger, og nogle starter selvstændig virksomhed.

Læs mere:

<http://www.dtu.dk/Uddannelse/Diplomingenioer/Hvorfor%20skal%20jeg%20vaelge%20diplomingeniør.aspx>

Klar til arbejdsmarkedet

Når du er færdig som diplomingeniør fra Kemi- og Bioteknologi, vil du have opnået en lang række faglige kompetencer. Samtidig vil du kunne arbejde kreativt og effektivt i projektgrupper og være i stand til at kommunikere dine resultater videre – både skriftligt og mundtligt.

Gode karrieremuligheder

Som kemiingeniør har du mange beskæftigelsesmuligheder i både ind- og udland. De fleste kemiingeniører bliver ansat i kemiske og bioteknologiske eksportvirksomheder eller i lægemiddelindustrien. Mange får ledende stillinger, og måske starter du egen virksomhed, f.eks. som selvstændig konsulent.

http://www.dtu.dk/Uddannelse/Diplomingeniør/Kemi_og_Bioteknologi.aspx

Bachelorprojektet

I bachelorprojektet arbejder diplomingeniørstuderende med udgangspunkt i en virkelig opgave, som de skal finde en virkelig løsning på. Censorerne kommer fra erhvervslivet, og det at løse praktiske opgaver på en arbejdsplads er derfor en del af studiet.

Bachelorprojekt

Det afsluttende projekt foregår i grupper på mellem 2 – 4 studerende, og tager udgangspunkt i en virkelig opgave og i samarbejde med virksomheden.

I det afsluttende projekt skal du afklare opgavens forudsætninger og krav, du skal stille forslag til løsninger og du skal tegne og beregne den bedste af løsningerne.

Ved eksamen fremlægges projektet og den eksterne censor, går i dialog om opgaven og dens løsninger. Censorerne repræsenterer erhvervslivet, og udvælges indenfor opgavens fagområde.

Læs mere: <http://www.ihk.dk/uddannelse/udd/bygning>

Eksemplarisk læring

Ved flere diplomingeniøruddannelser lægger man vægt på det eksemplariske princip. Uddannelsen tilrettelægges, så teorierne hjælper de studerende med at løse praktiske problemer, og teori-praksis er dermed kontinuerligt integrerede dele af studiet.

Undervisningen foregår i mindre hold, hvor du arbejder med teorier ud fra eksempler og situationer fra hverdagen, så du straks ser, hvordan din teoretiske læring kan anvendes i praksis

Læs mere:

http://www.sdu.dk/Uddannelse/Fuldtidsstudier/Diplomingeniør/Produktionsteknik/Mere_om_studiet.aspx

Laboratorier

I diplomingeniøruddannelsen skal de studerende øve sig, afprøve idéer og arbejde anvendelsesorienteret. Til dette formål har uddannelsesinstitutionerne laboratorier, hvor de kan teste teorier i praksis.

I løbet af studiet skal du have forskellige forløb med værkstedspraktik, hvor du lærer at arbejde i et laboratorium og får kendskab til de grundlæggende byggetekniske metoder og værktøjer.

<http://www.iha.dk/Undervisning-1416.aspx>

På Bygningsingeniøruddannelsen har vi en række moderne laboratorier, hvor du sammen med dine medstuderende undervejs i studiet ville skulle teste forskellige teorier i praksis. Herunder kan du læse en beskrivelse af de forskellige laboratorier.

[GEO-laboratoriet](#)

[Betonlaboratoriet](#)

[Vejbygningslaboratoriet](#)

[Materialeprøvningslaboratoriet](#)

[Bygningsstatiklaboratoriet](#)

Kemi-laboratoriet

Landmålingslaboratoriet

Læs mere: <http://www2.viauc.dk/ingenioer/bygnhorsens/uddannelsen/Sider/Laboratorier.aspx>

GEO -laboratoriet

Vores GEO-laboratorium er på i alt 275 m². og omfatter bl.a. et 68 m² stort geoteknisk laboratorium samt et lokale til brug for opbevaring af geofysisk udstyr og kalibrering af dette. Der er desuden indrettet et moderne undervisningslokale med plads til 24 kursister og studiesal med studiesamlinger af faglitteratur, rapporter, jordprøver og geologiske kort. Lokalerne omfatter endvidere et depotrum og grovlaboratorium til bl.a. sigtning af materialer, opbevaring af feltudstyr og vaskeplads for feltudstyr.

LABORATORIE-FORSØG

I GEO-laboratoriet er der faciliteter til at foretage geologisk karakterisering af jordprøver herunder brug af Munsell farvekort og mikroskopi. Det er muligt at udføre følgende geotekniske klassifikationsforsøg:

Vandindholdsbestemmelse

- *Densitet*
- *Korndensitet*
- *Kornstørrelsesfordeling*
- *Konsistensgrænser*

<http://www2.viauc.dk/ingenioer/bygnhorsens/uddannelsen/Sider/Geolab.aspx>

Praktikophold/ anvendelsesorienteret uddannelse

Ved DTU præsenteres diplomingeniøruddannelsen som en uddannelse, hvor teori og praksis bliver sammenfaldende størrelser. Uddannelsen indbygger, gennem et halvt års praktik i en virksomhed, en mulighed for at fortsætte i job i denne virksomhed. Man lærer gennem uddannelsen, hvordan virksomheder fungerer, og hvilke løsninger der er brug for, at diplomingeniører kan udføre. Praktikken giver netværksmulighed og kontakter til arbejdspladser og fører ofte til et videre job. Det halve års praktik er en lønnet praktik.

Din store styrke som diplomingeniør er, at du allerede inden dit første job ved, hvordan en

virksomhed fungerer indefra. Et helt semester af uddannelsen består af et praktikophold i en dansk eller udenlandsk virksomhed. Her får du indsigt i, hvad du som færdiguddannet ingeniør kommer til at beskæftige dig med. En del studerende skriver deres afsluttende eksamensprojekt i samarbejde med den virksomhed, hvor de har været i praktik, og nogle får på den måde foden inden for til et "rigtigt" job.

Læs mere:

<http://www.dtu.dk/Uddannelse/Diplomingeniør/Hvorfor%20skal%20jeg%20vælge%20diplomingeniør.aspx>

En anvendelsesorienteret uddannelse med indbygget erhvervserfaring

Under uddannelsen bliver der lagt stor vægt på anvendelses-orienteret, tværfaglig undervisning og projektarbejde, så emnerne i de forskellige fag og projekter i semestret hænger sammen. Du lærer at arbejde med alle faser af løsningen af et problem – lige fra at få ideen til et produkt, over fremstilling af produktet til at stå med det endelige produkt i hånden. Endvidere bliver du trænet i både skriftlig og mundtlig formidling af resultater fra projektarbejdet. På den måde bliver du uddannet til at kunne gå direkte ud i erhvervslivet og bestride et job i f.eks. en produktions- eller servicevirksomhed, hvor arbejdsformen vil svare til den, du er vant til fra studiet. Det er et stort ønske i erhvervslivet, at medarbejdere allerede har opnået den erfaring, før de bliver ansat.

Læs mere: <http://www.dtu.dk/Uddannelse/Diplomingeniør.aspx>

Ved Syddansk Universitets diplomingeniøruddannelse er praktikkonceptet beskrevet, så det sikres, at der udarbejdes standarder, som kan sikre, at der i praktikken er sammenhæng mellem erfaringsdannelse i praktikken og teoridannelse i undervisningen.

3.2.3 Den institutforankrede praktikorganisation

Den nødvendige faglighed og læring i praktikperioden sikres i den institutforankrede praktikorganisation.

Det er institutternes ansvar lokalt, at organisere udførelsen af følgende arbejdsopgaver:

Under hensyntagen til den praktiksøgendes uddannelsesretning samt praktikvirksomhedens særlige karakter, har institutlederen ansvaret for at udpege praktikvejledere ultimo januar og ultimo august, herunder tilstræbe, at flest mulige VIP-medarbejdere er tilknyttet som praktikvejledere for derigennem at understøtte kontakten med erhvervslivet og udbredelsen af erfaringer fra praktikken til hele uddannelsen.

...

Praktikstandard 4.1.2

Sikring af sammenhæng mellem erfaringsdannelse i praktikken og teoridannelse i

undervisningen

Denne standard præciserer, hvordan sammenhængen mellem teoridannelse og erfaringsdannelse konkret kan understøttes gennem praktikforløbet, og hvordan de studerendes refleksioner i forbindelse hermed stimuleres.

Med udgangspunkt i den aktivitetsplan, som praktikvirksomheden udarbejder i samråd med den studerende, og som godkendes af den studerendes praktikvejleder, sikrer praktikvejlederen, at væsentlige dele af uddannelsens kerneområder er indeholdt heri.

Ovennævnte kvalitetssikring omfatter desuden følgende elementer:

- Den institutforankrede praktikorganisations godkendelse af praktikvirksomheden
På praktikvirksomheden skal der forefindes den nødvendige faglige ekspertise til grundig vejledning og faglig bistand til den studerende under opholdet. Der vil normalt skulle være mindst én person ansat på arbejdspladsen, som er uddannet ingeniør inden for det aktuelle uddannelsesområde, eller som har en tilsvarende kompetence, opnået gennem uddannelse og/eller flerårig ingeniørmæssig praksis. Det er dog vigtigt, at det ingeniørmæssige miljø på arbejdspladsen ikke alene er båret af en enkelt person, da praktikvirksomheden skal være forberedt på og i stand til at tilbyde den studerende den nødvendige coaching, vejledning og efterkritik.*
- Praktikvejleders godkendelse af aktivitetsplanen
Praktikken skal have karakter af et læringsforløb med tilhørende vejledning, refleksion og evaluering. Forløbet finder sted efter en aktivitetsplan, som udarbejdes af den studerende i samarbejde med praktikvirksomheden. Aktivitetsplanen skal godkendes af den studerendes praktikvejleder, mens praktikkontrakten godkendes af den institutforankrede praktikorganisation.*
- Praktikvirksomhedens besvarelse af spørgeskema
I praktikforløbet modtager praktikvirksomheden et spørgeskema fra praktikvejlederen, som skal afdække, om den studerende har levet op til de indgåede aftaler, og om læringen er progressiv i forhold til de udførte opgaver.*
- Den ved praktikforløbets afslutning udarbejdede rapport
Den studerende udarbejder en rapport med kopi til praktikvirksomheden ved praktikperiodens afslutning. Rapporten kan indeholde informationer af fortrolig karakter, hvorfor den ikke må offentliggøres.*
- Praktikvirksomhedens udfyldelse af "Erklæring om gennemførelse af ingeniørpraktik"
Praktikvirksomheden udfylder "Erklæring om gennemførelse af ingeniørpraktik", som den studerende vedlægger rapporten, inden denne afleveres til praktikvejlederen.*

Læs mere:

https://webmail.ucc.dk/owa/redir.aspx?C=6c386a6c9fed46f79d6a13230f4105fc&URL=http%3a%2f%2fwww.w.sdu.dk%2f%7e%2fmedia%2fFiles%2fOm_SDU%2fFakulteterne%2fTeknik%2fPolitik%2520og%2520strategi%2f

https://webmail.ucc.dk/owa/redirect.aspx?C=6c386a6c9fed46f79d6a13230f4105fc&URL=http%3a%2f%2fwww.sdu.dk%2f%7e%2fmedia%2fFiles%2fOm_SDU%2fFakulteterne%2fTeknik%2fPolitik%2520og%2520strategi%2fDSMI_2.ashx2fPraktikkonceptSept2009.ashx

Projektorganiseret studieform

Den projektorganiserede arbejdsform er en ofte anvendt metode ved diplomingeniørstudiet. Den har blandt andet til hensigt at uddanne de studerende til at kunne arbejde i grupper og styrke den faglige sikkerhed, som skal gøre dem parate til erhvervslivet.

På basisuddannelsen skal du primært lære at arbejde med den projektorienterede studieform, som du vil komme til at bruge resten af din studietid. Du vil også følge fagspecifikke kurser.

Tæt samarbejde

Esbjerg Tekniske Institut, Aalborg Universitet, arbejder tæt sammen med erhvervslivet, og du får i løbet af studiet en grundig indsigt indenfor bl.a. mekanik, materialer, produktudvikling, maskinsystemer, design og automation. På universitetet er der fokus på det projektorienterede gruppearbejde og at du udvikler evnen til at samarbejde med andre, da det er centrale kompetencer for en moderne global virksomhed. Gennem det problemorienterede projektarbejde opnår du en struktureret og en bred faglig sikkerhed på en sådan måde, at du selvstændigt bliver i stand til at gennemføre udvikling og forskning inden for et bestemt fagområde.

Studiet er en kombination af forelæsninger og projektarbejde. Hvert semester har et overordnet tema, og indenfor dette tema skal du i samarbejde med en gruppe medstuderende vælge et emne, som I vil fordybe jer i.

Læs mere: <http://studieguide.aau.dk/Uddannelser/Uddannelse/Semestre?id=4244&sid=613>

Samarbejde med virksomheder/ undervisere fra ingeniørfirmaer

Uddannelsen til diplomingeniør er anvendelsesorienteret, og man har gennem uddannelsens tilrettelæggelse forsøgt at få praksisser fra erhvervslivet direkte ind i uddannelserne. Dette gøres blandt andet ved, at studerende samarbejder direkte med virksomheder, og at ingeniører fra erhvervslivet er undervisere i diplomingeniøruddannelsen.

*Studieformen bygger på ingeniørarbejdsformen. De studerende samarbejder om at løse typiske **ingeniøropgaver** fra det omliggende samfund. Teori og metoder bliver præsenteret, og underviserne går i dialog med de studerende om løsningerne.*

Projekterne skal præsenteres, og de studerende argumenterer for deres valg. Som studerende tilrettelægger og gennemfører man i fællesskab gruppearbejdet med henblik på egen læring og på fremstilling af et godt produkt.

Studiet er tilrettelagt i projekter, projektorganiserede kurser og disciplinorienterede kurser. I projekterne afgrænser de studerende opgaven og giver forslag til løsninger. I

Projektorganiserede kurser arbejder de studerende med allerede afgrænsede opgaver, der relaterer sig tæt til praksis, og løser opgaverne med anvendelse af metoder og teori.

Vi samarbejder både med den rådgivende del af branchen og med entreprenørerne. Samarbejdet

betyder, at vi har mange eksterne undervisere, som har deres hovedansættelse i ingeniørfirmaer. Samarbejdet er frugtbart for de studerendes ingeniørpraktik og giver adgang til et godt projektgrundlag og til udvikling af studiet.

Læs mere: <http://www.ihk.dk/uddannelse/udd/bygning>

Teori

Den teoretiske undervisning foregår på uddannelsesinstitutionen. Der er tale om klasseundervisning eller forelæsninger. Teori benævnes også som "disciplinfag". Uddannelsen giver mulighed for at afprøve teorier gennem laboratorieøvelser, projektarbejder knyttet til virksomheder, i bacheloropgaver og gennem eksemplarisk undersøgende arbejde.

I hvert semester anvendes kursernes teori til løsning af virkelighedstro semesterprojekter, som udføres i mindre grupper. Til projektarbejdet stiller skolen projektarbejdspladser til rådighed. Du skal i alt regne med omkring 40 timers studiearbejde per uge.

Læs mere: <http://www.iha.dk/Undervisning-1416.aspx>

De første to år af uddannelsen består af teknisk-naturvidenskabelige fag inden for det pågældende ingeniørområde, hvorefter du kan gå i dybden med de fagområder, der interesserer dig mest. Du specialiserer dig altså i den afsluttende del af studiet. Undervejs drager du nytte af den omfattende viden DTU har som Danmarks største og mest traditionsrige tekniske universitet – og som forskningsinstitution i international klasse. Din uddannelse vil foregå i et særdeles attraktivt studiemiljø. Det første år af studiet vil hovedsagelig foregå som klasseundervisning. Senere vil også andre undervisningsformer komme i spil, og du vil gennem hele studiet have et rigt, socialt studieliv med tæt kontakt til DTU's undervisere.

Læs mere:

<http://www.dtu.dk/Uddannelse/Diplomingenioer/Hvorfor%20skal%20jeg%20vaelge%20diplomingeniør.aspx>

Teori er grundfag, og teori forstås som et nødvendigt fundament. Se dette eksempel:

Som bygningsingeniør skal du kunne udforme og projektere alle former for bygningskonstruktioner, for du er med hele vejen fra projektets start, og til byggeriet står færdigt.

Du skal derfor ikke blot have et solidt fundament inden for grundfag som fysik, matematik, datalogi og materialelære, men selvfølgelig også være velfunderet i de grundlæggende bygge- og anlægstekniske fag: husbygning, bærende konstruktioner, bygningsinstallationer, konstruktioner i træ, stål og beton samt anlægsteknik. Du lærer om miljø, om spildevandsrensning og grundvandsforurening, og om hvordan du udarbejder tilbud, indgår kontrakter og planlægger og styrer selve bygge- og anlægsarbejdets udførelse.

Læs mere: <http://www.dtu.dk/Uddannelse/Diplomingenioer/Bygning.aspx>

Hvor mange timer skal man bruge på studiet?

Du har typisk omkring 20 undervisningstimer om ugen og skal forvente at bruge et tilsvarende antal timer på laboratorieøvelser, projektarbejde og selvstændige studier. Studiet er med andre

ord et fuldtidsarbejde. Op til eksamener og projektafleveringer skal du regne med at skulle bruge mere tid på studierne.

Arbejder man sammen med andre?

Ingeniøruddannelsen er en blanding af teori og praksis, og den praktiske del af studiet foregår i høj grad i projektgrupper. Her arbejder du tæt sammen med 3-4 medstuderende om alt fra små laboratorieøvelser til større semesterprojekter, hvor I fx udvikler og tester nye teknologier med afsæt i uddannelsens teori.

Læs mere: <http://www.iha.dk/Hyppigt-stillede-spørgsmål-6165.aspx>

Undervisningen er kendetegnet ved, at teori først og fremmest indlæres gennem konkrete opgaver, cases og projektarbejde. Vi satser på praktisk orienteret undervisning på klasseniveau frem for forelæsninger.

Matematik og fysik er ikke selvstændige fag. Dette betyder ikke, at fagene er nedprioriterede. Men de skal opleves som relevante redskaber til opstilling af modeller og værktøj til løsning af problemer. Du vil møde fagene i den takt, det er relevant for dit studium.

Læs mere:

<http://www2.viauc.dk/ingenioer/bygnhorsens/uddannelsen/Sider/Undervisningen.aspx>

Trygt og nært studiemiljø/praksisnært studiemiljø

Ved DTU betoner underviserne, at man vægter et trygt og nært studiemiljø højt. De studerende skal føle sig på hjemmebane, og de kan altid få vejledning og hjælp af medstuderende. Man har ikke mentorordninger og studiefaglige samtaler, men al undervisning og øvelse foregår i klasser eller grupper, og man kender hinanden gennem uddannelsen.

Både selve undervisningen og de mere praktiske øvelser foregår i et studiemiljø, hvor alle kender hinanden og det meste af undervisningen foregår som klasseundervisning. Her kan du i løbet af formiddagen f.eks. have teoriundervisning med din klasse eller gå til forelæsning. Senere på dagen har du måske opgaveregning, projektarbejde eller øvelser i laboratoriet eller i databarer i mindre grupper. Du vil kunne have nær kontakt med dine undervisere, som ud over at have et stort engagement i undervisning og pædagogik også er aktive i udviklings- og forskningsmiljøerne på DTU's institutter.

Læs mere: <http://www.dtu.dk/Uddannelse/Diplomingenioer.aspx>

Studieform, studiemiljø og undervisningen

For at nå disse mål er uddannelsen tilrettelagt således, at der opnås en vekselvirkning mellem fagdisciplin og problemorienteret arbejde, mellem holdundervisning, forelæsninger, øvelser/opgaver, virksomhedsbesøg/ekskursioner, projektarbejde m.m. Der arbejdes individuelt og i projektgrupper.

Der anvendes undervisnings- og arbejdsformer, der udvikler den studerendes selvstændighed, samarbejdsevne og refleksion.

Studiemiljøet tilstræbes at være praksisnært, vidensorienteret, kreativt og internationalt

orienteret.

Uddannelsen tilpasses hele tiden til det omgivende samfunds krav, hvad der bl.a. udmønter sig i de projekter, der udføres gennem studiet – problemstillinger hentet i den virkelige verden ofte ved løsning af konkrete problemstillinger i virksomhederne. Gennem bl.a. videnscentre på Ingeniørhøjskolen opsamles den nyeste viden, som bruges i studiet. Ligeledes vil det halve års ingeniørpraktik føre den nyeste viden fra virksomheder tilbage til Ingeniørhøjskolen og blive brugt i tilrettelæggelse af uddannelsen.

Læs mere: <http://www.ihk.dk/uddannelse/udd/Diplomstudieordning>

God dialog og vejledning

Du lærer hurtigt dine undervisere godt at kende, så du altid kan spørge, hvis du er i tvivl om noget. Gennem den tætte kontakt får du også løbende vejledning, så du konstant udvikler dine færdigheder.

http://www.sdu.dk/Uddannelse/Fuldtidsstudier/Diplomingeniør/Produktionsteknik/Mere_om_studiet.aspx

Tværfagligt samarbejde

Ved diplomuddannelsen i sundhedsteknologi har man ved Ballerup IHK etableret et samarbejde med Professionshøjskolen Metropol. Dette samarbejde indbyder til at fokusere på tværfaglige problemstillinger, som også er med til at uddanne studerende til det tværfaglige samarbejde i et senere job.

Faglige netværk gennem samlæsning

Hvor det er relevant i forhold til uddannelsens studieplan, vil undervisningen ske sammen med studerende fra andre ingeniøruddannelser samt studerende på sundhedsuddannelser. Her bliver der rig lejlighed til at skabe faglige netværk på tværs af professionerne, således at du allerede inden din praktikperiode eller som færdiguddannet diplomingeniør i Sundhedsteknologi, har et vist kendskab til, hvad dine kommende kolleger arbejder med og hvor deres ekspertiser ligger.

Netop den brobygning mellem fagområderne der på sigt skal medvirke til at skabe værditilvækst i sundhedsvæsenet generelt.

Læs mere: <http://www.ihk.dk/uddannelse/udd/sundhedsteknologi>

Valgfrihed

I uddannelsen er der - efter grundforløbet - stor valgfrihed mht. den måde, studerende ønsker at sammensætte uddannelsens fag på. Det betyder, at studerende kan tone deres uddannelser i mange forskellige retninger og kombinere forskellige discipliner.

Som diplomingeniørstuderende er dine to første år skemalagte. De enkelte kurser kædes sammen af flerfaglige projekter, så din uddannelse hænger godt sammen. Derefter kan du gå i dybden med det eller de fagområder, der specielt interesserer dig. Dine valgfri fag kan du tage fra en stor pulje

af DTU's omfattende, samlede kursusudbud. Herved kan du tone din uddannelse i den faglige retning, som du ønsker dig.

Læs mere: <http://www.dtu.dk/Uddannelse/Diplomingenioer.aspx>

Skræddersy din egen uddannelse

De obligatoriske fag giver dig en solid faglig ballast, som du kan bygge videre på, når du skal vælge valgfrie kurser og specialisere dig inden for det fagområde, som interesserer dig mest. Det kan f.eks. være elektronikdesign, elektriske energisystemer, trådløs kommunikation, industrielle systemer eller medicinsk elektronik og digital signalbehandling

Læs mere: <http://www.dtu.dk/Uddannelse/Diplomingenioer/Elektro.aspx>

Du kan vælge og vrage

Fødevareanalytikeruddannelsen bliver tilbudt i et samarbejde mellem DTU og KU-LIFE (Det Biovidenskabelige Fakultet på Københavns Universitet). Derfor kommer du til at gå på Københavns Universitet i et enkelt semester, mens resten af uddannelsen foregår på DTU. Du får en unik uddannelse i et bredt fagligt miljø, hvor du kan vælge mellem et usædvanligt stort udvalg af valgfrie kurser og mulige emner for dit afgangsprøveprojekt.

Læs mere: <http://www.dtu.dk/Uddannelse/Diplomingenioer/foedevareanalytiker.aspx>

Interview med uddannelseschef ved ingeniørhøjskole

Jørgen Bundgaard Nielsen er uddannelseschef ved Ingeniørhøjskolen i Århus. Han fortæller i et interview, at man på højskolen har taget forskellige initiativer de seneste år, som skal være med til at fastholde studerende i uddannelsen. Blandt andet har man indført en række studiesociale samtaler, som kan hjælpe studerende med at få en realistisk forståelse af dem selv, deres uddannelse og kommende jobmuligheder.

Studiesociale tiltag

På første semester har man indført en studieudviklingssamtale, som er individuel. Det er en personlig samtale med en underviser, og den skal dreje sig om studiesociale forhold. Denne samtale følges på andet semester op af en psykologisk undersøgelse af den studerende, hvor en erhvervspsykolog udarbejder en personlig profil på den studerende og dermed hjælper med at afklare den studerendes styrker og svagheder. Den erhvervspsykologiske profil viser, hvor og hvordan den enkelte studerendes skal sætte ind i uddannelsen, og den giver undervisere og vejledere en idé om, hvordan de kan vejlede deres studerende.

Teori i uddannelsen

Jørgen Bundgaard Nielsen siger, at diplomingeniøruddannelsen er en meget erhvervsrettet uddannelse, og den har sit udgangspunkt i praksis. Teori i uddannelsen er grundteori og værktøjer, som kan anvendes til at løse et "teknisk" problem. Problemet i uddannelsen er, at få de studerende til at omsætte deres teoretiske viden til praktiske løsninger. De kan sagtens klare en andengradsligning i matematik, men hvordan de skal omsætte den viden, så de kan bruge den til at bygge huse med, er vanskeligt. Selvom teorien er fagteori, og selvom teorien rettes ind efter, at den skal kunne bruges til praktisk løsning, er det vanskeligt for studerende at omsætte denne viden.

Diplomingeniøruddannelsen er en erhvervsrettet uddannelse, og man har tradition for at være knyttet tæt til erhvervslivets virksomheder. Det er en gammel tradition i faget, at man tænker med udgangspunkt i praksis, og den tilgang er med til at rette teorier ind i uddannelsen. Man arbejder også med samfundsteorier og pædagogisk teori, men det er ikke sådan, at de studerende læser tekster af eksempelvis Foucault. Det er nærmere sådan, at når de løser opgaver for en virksomhed, skal de tænke Foucaults teori ind i forhold til det, de gør. Det er med udgangspunkt i en praktisk problemstilling, at teorier inddrages. I den forbindelse fører man i diplomingeniøruddannelsen en diskussion om, hvad akademisering skal føre til for diplomstuderende, og hvad en teoretisering af uddannelsen betyder. Jørgen beskriver, at det af og til kan være noget kunstigt for de studerende at skulle skrive akademiske bacheloropgaver, fordi visse afsnit i opgaverne er med, fordi de skal med, og ikke fordi de studerende egentlig kan se en mening med dem. Men samtidig har diplomuddannelsen en forpligtelse til at forberede studerende til videre studier – eksempelvis på civilingeniøruddannelsen - og derfor er teoretiseringen af uddannelsen en løbende diskussion om, hvor langt man skal gå, og hvilke krav man skal stille til de studerende.

Undervisere i diplomingeniøruddannelsen

Det er et krav, at man som underviser i diplomingeniøruddannelsen har mindst tre års erfaring fra ansættelse i en erhvervsvirksomhed. Man ansætter ikke undervisere, der kommer direkte fra ingeniørstudiet, eller undervisere der kun har forskningserfaring. Mange undervisere har en delt arbejdsansættelse, hvor de, samtidig med at de underviser i diplomingeniøruddannelsen, udvikler og deltager i projekter i virksomheder. Det bevirker, at underviserne er meget tæt på de aktuelle problemstillinger, man tumler på med arbejdspladser. Ca. 2/3 af censorkorpset består af ingeniører fra erhvervsvirksomheder, og deres tilbagemeldinger til diplomuddannelsen tages meget alvorligt og er med til at tilpasse uddannelsen, så man arbejder med realistiske og relevante problemer fra praksis.

Praktik

Jørgen peger på, at et af de største problemer, man har i uddannelsen, er at få praktikerne bearbejdet på en hensigtsmæssig måde, når de studerende vender hjem fra praktikperioderne. De studerende er kun i praktik én gang. Det er en fem måneders praktik, der ligger på 5. semester. De er ude på en virksomhed, og det er vidt forskellige erfaringer, de får der. De har en vejleder fra diplomingeniøruddannelsen, som besøger dem på virksomheden, men ellers er uddannelsen ikke meget med inde i praktikperioden. Når de studerende vender hjem til uddannelsesinstitutionen er det vanskeligt at bearbejde de mange forskellige erfaringer, som de studerende har fået. Det bliver ofte til en generel vidensopsamling og i det perspektiv kan studiet på ingeniørhøjskolen og praktikken i virksomheden opleves som adskilte størrelser.

Opsamling af fund fra diplomingeniøruddannelsen

Gennem netsøgningen af de otte hjemmesider, hvorpå diplomingeniøruddannelsen præsenteres, samt interview med uddannelseschef ved Ingeniørhøjskolen i Århus, har jeg identificeret 13 relevante forhold af betydning for fastholdelse af studerende og teori-praksiskobling:

Arbejdsmarkedsviden: Viden om arbejdsmarkedet og de forhold, som studerende kan forvente at uddanne sig til, er en del af selve diplomingeniøruddannelsen. På hjemmesider, der skal guide studerende ind i uddannelserne, præsenteres også relevante jobmuligheder, virksomheder og karrieremuligheder.

Bachelorprojektet: I bachelorprojektet arbejder diplomingeniørstuderende med udgangspunkt i en virkelig opgave, som de skal finde en virkelig løsning på. Censorerne kommer fra erhvervslivet, og det at løse praktiske opgaver på en arbejdsplads er derfor en del af studiet.

Eksemplarisk læring: Ved flere diplomingeniøruddannelser lægger man vægt på det eksemplariske princip. Uddannelsen tilrettelægges, så teorierne hjælper de studerende med at løse praktiske problemer og teori-praksis er dermed kontinuerligt integrerede dele af studiet.

Laboratorier: I diplomingeniøruddannelsen skal de studerende øve sig, afprøve idéer og arbejde anvendelsesorienteret. Til dette formål har uddannelsesinstitutionerne laboratorier, hvor de kan teste teorier i praksis.

Praktikophold/ anvendelsesorienteret uddannelse: Ved DTU præsenteres diplomingeniøruddannelsen som en uddannelse, hvor teori og praksis bliver sammenfaldende størrelser. Uddannelsen indbygger, gennem et halvt års praktik i en virksomhed, en mulighed for at fortsætte i job i denne virksomhed, og man lærer gennem uddannelsen, hvordan virksomheder fungerer, og hvilke løsninger der er brug for, at diplomingeniører kan udføre. Praktikken giver kontakter til arbejdspladser og fører ofte til et videre job. Det halve års praktik er en lønnet praktik. Det kan

være vanskeligt at bearbejde praktikerfaringer efter praktikforløbene, fordi de studerende får vidt forskellige erfaringer, da de er ude på meget forskellige arbejdspladser.

Projektorganiseret studieform: Den projektorganiserede arbejdsform er en ofte anvendt metode ved diplomingeniørstudiet. Den har blandt andet til hensigt at uddanne de studerende til at kunne arbejde i grupper og styrke den faglige sikkerhed, som skal gøre dem parate til erhvervslivet.

Samarbejde med virksomheder/ undervisere fra ingeniørfirmaer: Uddannelsen til diplomingeniør er anvendelsesorienteret, og man har gennem uddannelsens tilrettelæggelse forsøgt at få praksisser fra erhvervslivet direkte ind i uddannelserne. Dette gøres blandt andet ved, at studerende samarbejder direkte med virksomheder, og at ingeniører fra erhvervslivet er undervisere i diplomingeniøruddannelsen.

Studiesociale tiltag: Ved én Ingeniørhøjskole har man indført en studieudviklingssamtale, som er individuel. Det er en personlig samtale med en underviser, og den skal dreje sig om studiesociale forhold. Denne samtale følges på andet semester op af en psykologisk undersøgelse af den studerende, hvor en erhvervspsykolog udarbejder en personlig profil på den studerende og dermed hjælper med at afklare den studerendes styrker og svagheder. Disse tiltag er med til at fastholde studerende i uddannelsen.

Teori: Den teoretiske undervisning foregår på uddannelsesinstitutionen. Der er tale om klasseundervisning eller forelæsninger. Teori benævnes også som "disciplinfag". Uddannelsen giver mulighed for at afprøve teorier gennem laboratorieøvelser, værkstedsøvelser eller gennem projektarbejder knyttet til virksomheder, i bacheloropgaver og gennem eksemplarisk, undersøgende arbejde.

Trygt og nært studiemiljø/praksisnært studiemiljø: Ved DTU betoner undviserne, at man vægter et trygt og nært studiemiljø højt. At de studerende skal føle sig på hjemmebane, og at de altid kan få vejledning og hjælp af medstuderende. Al undervisning og øvelse foregår i klasser eller grupper, og man kender hinanden gennem uddannelsen.

Tværfagligt samarbejde: I diplomuddannelsen i sundhedsteknologi har man ved Ballerup IHK etableret et samarbejde med Professionshøjskolen Metropol. Dette samarbejde indbyder til at fokusere på tværfaglige problemstillinger, som også er med til at uddanne studerende til det tværfaglige samarbejde i et senere job.

Undervisere i diplomingeniøruddannelsen: har mindst tre års erfaring fra en ansættelse i en erhvervsvirksomhed. Man ansætter ikke undervisere, der kommer direkte fra ingeniørstudiet, eller undervisere, der kun har forskningserfaring. Mange undervisere har en delt arbejdsansættelse, hvor de, samtidig med at de underviser i diplomingeniøruddannelsen, udvikler og deltager i projekter i virksomheder. Det bevirker, at undviserne er meget tæt på de aktuelle problemstillinger, man tumler på med arbejdspladser.

Valgfrihed: I uddannelsen er der - efter grundforløbet - stor valgfrihed mht. den måde studerende kan sammensætte uddannelsens fag på. Det betyder, at studerende kan tone deres uddannelser i mange forskellige retninger og kombinere forskellige discipliner.

Diskussionoplæg på baggrund af arbejdspapirets frembringelser

I dette arbejdsrapport har jeg redegjort for de seneste tiltag og forsøg i de fire professionsbacheloruddannelser. Undervejs i udarbejdelsen af papiret har jeg stillet mig selv spørgsmål på tværs af de fire uddannelser. Det er muligt gennem et komparativt perspektiv at diskutere uddannelserne med hinanden, og det kan være en interessant måde at arbejde videre på. Jeg afslutter derfor med en række diskussionspunkter, som et oplæg til det videre arbejde i "Bridging the Gap":

- I sygeplejerskeuddannelsen har man simulationsrum, og i diplomingeniøruddannelsen har man laboratorier og værksteder, hvor man kan træne og opøve færdigheder i at håndtere "praksis". Hvordan opøves færdigheder i læreruddannelsen og i pædagoguddannelsen, når man ikke har disse ekstra situerede læringsrum at afprøve praksis i?
- I diplomingeniøruddannelsen er ingeniører fra erhvervslivet ansat som undervisere i uddannelsen, og censorkorpset består også af ingeniører fra virksomheder. I sygeplejerskeuddannelsen er sygeplejersker ofte gæstelærere i uddannelsen, uden at de har et egentligt ansvar for de studerendes undervisningsforløb. I læreruddannelsen og i pædagoguddannelsen er der ikke de samme traditioner for, at praktikere underviser i professionsuddannelserne. Hvilken betydning har disse forhold for de studerendes muligheder for at bygge bro mellem teori og praksis?
- I sygeplejerskeuddannelsen sender man underviserne i praktik på sygehusene. Det bevirker, at de kender til hverdagen på afdelingerne og kan referere til hverdagsbegivenheder, når de underviser på uddannelsesinstitutionen. I læreruddannelsen er der eksempler på at seminarlærere efteruddannes til at indsamle data fra skolerne og i lærerteams analysere dette materiale. Der er en forskel på, om man som underviser i en uddannelse oplever praksis ved at være i den, eller om man med akademisk distance analyserer den. Hvordan påvirker disse forskelle de studerendes muligheder for at bygge bro mellem teori og praksis? Bliver de lærerstuderende mere akademisk orienterede, fordi deres undervisere orienterer sig i den retning, og bliver de sygeplejerskestuderende mere professionsrettede?
- Ved sygeplejerskeuddannelsen uddannes færdiguddannede sygeplejersker i *klinisk undervisning*, så de kan vejlede sygeplejestuderende. Ved pædagoguddannelsen findes *praktikvejlederuddannelsen* og ved læreruddannelsen findes *praktiklæreruddannelsen*.

Diplomingeniøruddannelsen har *et stærkt samarbejde* med ingeniører fra erhvervslivet. Er erfaringer og effekter fra disse uddannelser evalueret, og har man et billede af, hvad disse efteruddannelser betyder for de studerendes måde at være i praktik/klinisk praksis på?

- Ved alle fire uddannelser eksperimenterer man med det *nære studiemiljø*. I sygeplejerskeuddannelsen forsøger man med klynger i stedet for klasser. I læreruddannelsen og i pædagoguddannelsen har man mentorordninger og studiefaglige samtaler. I diplomingeniøruddannelsen understøtter man det nære studiemiljø ved, at de studerende kender deres undervisere rigtigt godt, og at der dagligt arbejdes i faste grupper, hvor medstuderende hjælper hinanden. Hvor små skal enhederne være eller spurgt på en anden måde, hvor nært skal studiemiljøet være, for at studerende fastholdes i uddannelsen og oplever en mulighed for at overkomme de teoretiske og praktiske problemer, som uddannelsen udgør?
- I en diplomingeniøruddannelse har man indført studiesociale samtaler fulgt op af erhvervspsykologiske profiler af de enkelte studerende. Man følger den enkelte studerende tæt og vejleder og rådgiver undervejs. I læreruddannelsen, pædagoguddannelsen og sygeplejerskeuddannelsen har man fokus på det faglige: studiefaglige samtaler, mentorordninger, kontaktlærerordninger o. lign. Hvilken betydning har det for fastholdelse af studerende og for de studerendes mulighed for at overkomme teoretiske og praktiske problemstillinger i uddannelse, at uddannelsesansvarlige interesserer sig for studerendes sociale og faglige udvikling?
- I diplomingeniøruddannelsen er praktikken lønnet. Det har den også været i pædagoguddannelsen. I sygeplejerskeuddannelsen og i læreruddannelsen er praktikken ikke lønnet. I læreruddannelsen og i pædagoguddannelsen eksperimenteres nu med en trainee-uddannelse, hvor studerende får studiejob på skoler og i daginstitutioner. Disse perioder er også lønnede. Hvad betyder det for fastholdelse og måden at begribe professionsarbejdet, at man som studerende bliver "lønnet lærling" i professionerne? Er man mere ligestillet med kollegerne på arbejdspladsen, når man får løn for sit arbejde, og får man dermed adgang til arbejdslivet på en anden måde, end hvis man er praktikant på besøg? Eller får man netop ikke adgang til det tilsigtede refleksionsrum som praktikken skulle udgøre, når man er lønnet lærling frem for praktikant?
- Der findes mange forskellige varianter af pædagoguddannelsen i Danmark. Uddannelserne slår sig op på forskellige interesseområder som animation, ridning, outdoor osv. Studerende har derfor en stor *valgfrihed*, når der søges ind på pædagoguddannelsen. I sygeplejerskeuddannelsen og i diplomingeniøruddannelsen er der muligheder for at tone uddannelserne i forskellige retninger gennem modulvalg og valgfag. Læreruddannelsen har

få muligheder i den retning. Læreruddannelsen er bekendtgørelsesbestemt med fag, der fylder hele lærerstudiet ud, og der er kun mulighed for at tage et ekstra plusfag, som er normeret ud over den berammede studietid, hvis man vil lave en særlig variant af uddannelsen. Hvad betyder valgfrihed og de studerendes muligheder for at tone egen uddannelse for fastholdelse af studerende i uddannelserne?

- Teori og praksisopfattelserne er forskellige i de fire uddannelser. Teori benævnes: viden, disciplin, fag, indhold, anvendelsesorienteret viden, færdigheder og praksis. Praksis benævnes: praktik, praksis, data, empiri, løsninger, hverdag, profession. Hvad betyder teori-praksisopfattelserne i uddannelserne?
- I diplomingeniøruddannelsen spiller erhvervslivet en aktiv rolle. Erhvervslivet medfinansierer projekter i uddannelsen, og de lønner praktikanter. Arbejdsmarkedsviden er en selvstændig del af uddannelsen. De projekter, der udføres i uddannelsen, er knyttet til specifikke virksomheder, og studerende kan forvente ansættelse i virksomheder efter endt uddannelse. I de tre øvrige uddannelser (sygepleje, pædagog og lærer) er professionsarbejdet ikke helt så integreret en del af uddannelsen. Hvad nu, hvis man begyndte at undervise de studerende i sygeplejeuddannelse, pædagoguddannelse og læreruddannelse i et fag som "Professionsviden" (professionalisering, deprofessionalisering, modernisering af den offentlige sektor, lønarbejderforhold, dokumentations- og styringsmekanismer osv.). Ville man ved at professionsrette studiet mod selve arbejdslivet kunne fastholde flere studerende i uddannelse og job, fordi de eksempelvis ikke ville møde et praksischok, når der får et job?